Europos LIETUVIS

Nr. 30 (360) 28. 7. 1954. LONDONAS, 1954 m. liepos mėn. 28 d. VII metai

EUROPOS L B REZOLIUCIJA

P. L. B. ORGANIZACINIU IR LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO REIKALU

Europos Lietuvių Bendruomenių Atstovų suvažiavimas, 1954 m. liepos 10-11-12 d.d. Paryžiuje, turėdamas prieš akis joms priklau sančių tautiečių pageidavimą, kad greičiau būtų baigtas P. L. B. suorganizavimas, vieningai taria, kad tam jau yra pribrendęs *laikas ir kreipiasi į Lietuvybės Išlaikymo* Tarnybą, kad artimiausiu laiku būtų sušauktas visuotinis lietuvių seimas.

Kol tai bus atlikta, suvažiavimas reiškia pageidavimą, kad eidama savo pareigas L. I. T. būtų glaudesniame ryšyje su atskiromis bendruomenėmis, ypač leisdama jas liečiančius patvarkymus, bei galimai efektyviau ne tik moraliai, bet ir materialiai paremdama Europos Lietuvių Bendruomenes *įvairiame lietuvybės išlaikymo darbe.*

Europos Lietuvių Bendruomenių Atstovai radę reikalą atkreipti dėmesį į lietuviškas šeimas ypačiai skaitlingas, kaip lietuvybės išlaikymo židinius, prašo L. I. Tarnybą taipgi šią atskirų bendruomenių įvairiopai vedamą akciją paremti.

Vertinant motiną, kaip brangiausį lietuvybės išlaikymo veiksnį E. L. B. Atstovai laiko reikalinga skatinti lietuvę motiną per *organizacijas, susirinkimus, spaudą, kad ji* vien dėl ekonominio gerbūvio neapleistų vaikų auklėtojos pareigų, bet kiek galima savo šeimos židinyje formuotų jaunąją kartą lietuviškų tradicijų dvasioje.

EUROPOS LIETUVIŲ INSTITUCIJŲ REIKALAI

E. L. B. atstovai suvažiavime išklausę įvairių kraštų bendruomenių pranešimus, su pasitenkinimu konstatuoja, kad Europos lietuvių visuomeninė bei kultūrinė veikla ir paskutiniaisiai metais buvo gyva, solidari ir kūrybiška. E. L. B. atstovai taria ir ateityje tą *veiklą plėsti ir visomis jėgomis išlaikyti* Europos lietuvių sukurtas įvairias institucijas ir kartu kreipiasi į mūsų visus vyriausius veiksnius, Europos ir užjūrio organizacijas bei pavienius asmenis, prašydami visokeriopai jas remti.

E. L. B. Atstovai ypačiai džiaugiasi, kad Europos lietuviai sugebėjo išlaikyti savo savaitraštį „Europos Lietuvį" ir tvirtai pasiryžta daryti visa, kad jis ir toliau reguliariai *eitų bei tobulėtų.*

Suvažiavimas yra nuomonės, kad „Europos Lietuvio" išlaikymas yra mūsų Europos lietuvių reikalas ir kreipiasi į visus Europos lietuvius jį visokeriopai remti a) prenumeruojantis, b) aukomis, c) straipsniais ir korespondencijomis.

LAISVĖS KOVŲ AKCIJOS SEKMINGUMO REIKALU

E. L. B. suvažiavimas Paryžiuje, reiškia pasitenkinimą, kad lietuviai tremtyje turi vieną vyriausią laisvinimo organą — VLIKą ir teisėtos Lietuvos Vyriausybės atstovus užsienyje — Lietuvos Dipl. Tarnybą, ir įpareigoja juos ir toliau remti ir palaikyti.

Suvažiavimas tačiau išreiškia pageidavimą, kad VLIKo ir Dipl. Tarnybos nariai palaikytų glaudesnį kontaktą su lietuviška išeivija ir daugiau kreiptų dėmesio į Europos lietuvių išeivių reikalus, ju organizacijas ir remtu jų darbus bei užsimojimus.

Suvažiavimas ypač pageidauja, kad VLIKo ir Dipl. Tarnybos veikla, liečianti santykius su svetimomis valstybėmis būtų darni ir vieninga.

E. L. B. Atstovai suvažiavime išryškinę, jog galima suintensyvinti mūsų kovą už tautos laisvę per tarptautinius Saiūdžius, kreipiasi į pačias bendruomenes, į materialiai pajėgias lietuvių organizacijas, ypačiai VLIKą ir kitus veiksnius, prašydami moralinės ir materialinės paramos šiai akcijai plėsti, stiprinti.

LIETUVIAI PAKVIESTI Į PASAULINĮ SPAUDOS KONGRESĄ

Brazilijoje šiemet iškilmingai minima Sao Paolo miesto, svarbiausio jos ūkinio ir pramoninio centro, 400 metų įkūrimo sukaktis. Ta pačia proga Paulistų Spaudos Sąjunga yra nutarusi suruošti Sao Paolo mieste I-jį Pasaulinį Spaudos Kongresą, į kurį per Lietuvos konsulą Sao Paolo mieste A. Polišaitį yra pakviesta ir VT Informacijos Tarnyba drauge su lietuvių žurnalistų ir spaudos *organizacijomis, veikiančiomis už*sienyje. Į kongresą kviečiami visų pasaulio valstybių žurnalistų ir spaudos organizacijų atstovai, iš kiekvieno krašto — po tris. Kongresas šaukiamas š.m. lapkričio 6-13 dienomis. Į jį nuvykusiems atstovams 10 dienų, įskaitant ir ekskursijas, bus teikiamas nemokamas išlaikymas (butas ir valgis), tik už kelionę reikės atsilyginti patiems, bet ir čia tikimasi gauti nuolaidų. Kvietime, *pasirašytame Paulistų Spaudos Sąjungos pir*mininko Arsenio Tavolieri, nurodytos sąlygos, kokiomis minimieji atstovai gali būti pasiųsti ir kokiomis jie kongrese naudosis teisėmis bei privilegijomis.

Kongrese numatytos svarstyti šios problemos: 1. spaudos laisvė (įstatymleidyba, kontrolė, teisė informuoti), 2. informacinė etika, 3. informacijų paskleidimas ir jų technika; taip pat profesiniai žurnalizmo rei*kalai — profesinės etikos principai,* atlyginimas, darbo sąlygos, globa, profesinės žurnalistų organizacijos, jų bendradarbiavimas etc.

Tarp bendrųjų problemų numatoma pasisakyti dėl žurnalistinio darbo tiksių, spaudos, radijo ir televizijos „santykių" ir kita. Be bendrųjų posėdžių, numatyta visa eilė įvairių komisijų specialių posėdžių.

Kongreso ruošėjas — Sao Paolo Spaudos *Sąjunga, kurią sudaro tiek žurnalistai,* tiek laikraščių leidėjai. Talkininkauti į kai kurias komisijas ir paruošiamųjų darbų atlikti yra pakviestas taip pat vienas iš lietuvių ryšininkų, kun. P. Ragažinskas, kuris paprašytas tarpininkauti tarp kongreso komiteto ir lietuvių žurnalistų. Kongreso komitetas paprašė parašyti taip pat Lietuvos periodinės spaudos istoriją, kurią nori įdėti į ta proga ruošiamą spaudos kongresui paminėti leidinį. Leidiny įdėti straipsniai bus portugalų, ispanų ir anglų kalbomis.

Sao Paolo sukakčiai atžymėti iškilmės pradedamos netrukus. Tautų Paviljone šalia kitų dalyvauja ir lietuviai su savo paroda, tuo būdu kuo galėdami prisidėdami prie garsinimo Lietuvos vardo.

Paroda S. Paoly bus atidaryta rugpiūčio 21 d. Lietuvai vieta Tautų rūmuose išrūpinta kons. A. Polišaičio ir S. Paolo Lietuvių Tarybos atstovo kun. P. Ragažinsko pastangomis. Lietuviai gautosiomis patalpomis solidariai pasidalino su estais ir latviais. Lietuvos parodai ruošti komitetas su visomis savo sekcijomis smarkiai išplėtė veiklą, išjudindami visą lietuvių koloniją. Projektuojama išleisti ir atskirą brošiūrą. Parodai tinkamai paruošti gauta aukų, tarp jų 10.000 Cr. iš Brazilijos ministerio Dr. Horacio Lafer, kuris yra kilęs iš Lietuvos. Ryšium su šia sukaktimi Lietuva buvo pakviesta dalyvauti ir visoje eilėje k. kongresų, būtent — *per maršalą Dr. Emmanuel Marques Porto* pirmajame Brazilijos karinės medicinos kongrese, rugpiūčio 8-12 d. ruošiamame pirmajame tarptautiniame socialinės teisės kongrese, lapkričio 5-15 d. tarptautinėje filatelistų parodoje, kur kons. A. Polišaitis yra pakviestas nariu į garbės komisiją ir kur paprašyta išstatyti taip pat Lietuvos pašto ženklus. E.

„DO YOU KNOW THIS BOY?"

Štokia antrašte Londono dienraštis „Daily Mirror", š. mėn. 27 d. spausdina straipsnelį, kuriame rašoma apie 13 metų lietuvaitę Teresę Mikalauskas, gyvenančią su savo senele Vokietijoje, Diepholze, kuri ieško savo brolio Mikalausko, išvykusio Anglijon 1945-6 metais pas savo tetą Kušlerienę.

Laikraštis pažymi, kad mažametės lietuvaitės gyvenimas ir dalia yra labai sunki. Prašo savo skaitytojų pagelbėti jai surasti Anglijoje gyvenantį brolį.

Jei atsirastų skaitytojų tarpe lietuvių, žinančių apie Teresėlės brolį Mikalauską, prašoma jam pranešti apie šį pajieškojimą, arba jo adresą atsiųsti Redakcijai.

Mrs. Kenneth J. Till, parašiusi „D. Mirror" pajieškojimo laišką, baigia šitokiu sakiniu: „We would like to help this sad little girl with no home and country to become reunited with her brother".

IŠDAVYSTĖ AR PAGROBIMAS?

Vakarų Vokitijos vidaus ministris Dr. *Schroeder'is spaudos atstovams pareiškė,* kad visi duomenys rodą, jog dr. John, Vakarų Vokietijos žvalgybos viršininkas, buvo klasta suviliotas į rytinę Berlyno dalį ir ten komunistų pagrobtas. Manoma, kad jį pagrobti komunistams pagelbėjęs jo pažįstamas medicinos gydytojas Dr. Wohlgemuth. Žymaus vokiečių slaptosios antikomunistinės žvalgybos pareigūno dingimas, turėjusio artimus ryšius su šios srities anglų ir amerikiečių darbuotojais, sukėlė didele sensaciją. Dar ddesnių spėliojimų sukėlė Dr. John dingimas, kai Berlyne rastas nusišovęs amerikiečių kontržvalgybos karininkas, buvęs artimas dr. John draugas.

VINCAS KRĖVĖ-MICKEVIČIUS LIETUVIS PATRIOTAS

Akademikas prof. V. Krėvė-Mickevičius priklauso tai lietuvių tautos kartai, kuri buvo mano kartos mokytoja. Šį kartą ruošėsi gyvenimui ir tautiniam bei valstybiniam darbui dar prieš nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą. Mes gi augome ir brendome jau nepriklausomoje Lietuvos valstybėje. Anoji karta turėjo laimę kūrybingai dirbti tautai savoje valstybėje, mes gi, tos kartos paruošti, tą darbą tęsti, tos laimės *neturėjome: vos mums atėjus* į gyvenimą Letuva buvo okupuota ir mūsų gyvenimas nuėjo kitu keliu — kovos dėl savo tautos laisvės, kovos dėl būvio emigracijoje. Tačiau abiems kartoms yra bendra meilė savajai tautai ir tėvynei jų ilgėsys. Bendra yra tai, kad ir vieni ir kiti buvome išrauti iš savo tėvynės, atplėšti nuo jos dirvonų ir šiandien sunkiai bepritampame svetur atsidūrę, savo krašto nedalia rūpindamiesi.

V. Krėvė tą atplėšimą nuo savo krašto išgyveno gal būt skaudžiau, negu kas kitas, ir jam apsiprasti su gyvenimo sąlygomis emigracijoje gal būt buvo sunkiau, negu kam kitam. Jis niekad su tomis sąlygomis ir neapsiprato. Visa savo Lietuvos kūrėjo, rašytojo ir Lietuvos kultūrininko prigimtimi jis buvo dvasiškai surištas su savo kraštu. Jis jautėsi svetimas svetur, svetimas kad ir svečioje Amerikoje, niekam neeikalingas, iš gyvenimo išblokštas. Jis dar rašė ir kūrė tremty, bet nejautė, kad jo raštai būtų buvę kam nors reikalingi, jis rašė tik todėl, kad nerašyti jis negalėjo. Taip jis mylėjo Lietuvą, kad be jos jis laimingas negalėjo būti.

Mano kartai, ypač tiems, kurie buvo surišti su universitetu, V. Krėvė Mickevičius buvo mokytojas, profesorius, fakulteto dekanas, akademikas. Kitiems jis buvo artimesnis, kaip visuomenininkas. Bet visiems jis buvo artimas kaip rašytojas. Gimnazijoje augome „Dainavos šalies padavimu" įtakoje, mokėmės tėvynę mylėti ir už ją kentėti iš Krėvės „Šarūno".

Paliko mus neeilinis žmogus. Nelengva bus mums susidariusią tuštumą užpildyti, nes neeiliniai žmonės negimsta kasdien.

Per „Amerikos Balsą" buvo perduoti jo žodžiai, įrašyti minint Krėvės 70 metų amžiaus sukaktį. Sunkia širdimi klausėmės jau mus palikusio brangaus lietuvio balso ir jo paprastų nuoširdžių žodžių lietuviams, sesėms ir broliams krašte. Jis kalbėjo apie savo krašto ilgėsį, apie tai, kad tie, kuriuos mes palikome krašte, nėra pamiršti, kad mes, tremtyje, svajojame dienas, valandas skaičiuojame, kada galėsime grįžti pas savuosius. V. Krėvė tą tėvynės ilgesį reiškė visa savo Lietuvos rašytojo kūrėjo širdimi, jo balsas lūžo, jis kalbėjo pro ašaras. Tai brangūs žodžiai.

Kiti parašys apie V. Krėvę, kurie su juo visuomeninį darbą dirbo, kurie buvo jo tiesioginiais mokiniais. Ne man jis vertinti ir jo vietą mūsų tautos ir jos kultūros istorijoje nustatyti. Rašau šiuos žodžius tenorėdamas jį pagerbti kaip eilinis lietuvis. Teko mums draugėje vienoje nedidelėje grupėje išvykti iš Lietuvos, kartu pereiti per vieną ar kitą nemalonią naciškos Vokietijos stovyklą. Teko tada stebėti V. Krėvę. Nuo pat pradžios negalėjo jis susigyventi su mintimi, kad paliko Lietuvą, nesusitaikė su ta mintimi iki pat savo mirties.

1940 metais V. Krėvei - Mickevičiui buvo skirta sunki našta. Jis įėjo į bolševikų Lietuvai primestą liaudies vyriausybę. Įėjo, kaip lietuvis patriotas nepaprastai sunkiu Lietuvai metu, kuriam mūsų vadovaujanti politiniai sluogsniai patys nepasiruošę ir tautos neparuošė.

Tuo sunkiu metu morališkai mes buvome visai perblokšti. Pats smūgis buvo per staigus, netikėtas ir sunkus. V. Krėvė ir E. Galvanauskas atėjo gelbėti, jei dar kas nors būtų buvę galima išgelbėti, kad nors tik šešėlį netektos nepriklausomybės išlaikius.

Dėl bolševikinių okupantų kėslų niekas neturėjo iluzijų. V. Krėvės buvimas toje vyriausybėje, buvimas užsienio reikalų ministerijoje, sušvelnino bolševikinį smūgį, leido padėtyje susiorentuoti, jėgas, kiek tai buvo galima, pergrupuoti, smūgio priblokštai visuomenei morališkai kiek atsigauti.

Prisimename liaudies mokytojų suvažiavimą Kaune, 1940 metų vasarą, Ąžuolyne. Prisimename V. Krėvės kalbą, paprastą, lietuvišką, suprantamą, bet kaip sustiprinusią patriotizmo ugnį mokytojų širdyse. Prisimename jam sukeltas ovacijas ir per visą Ąžuolyną nuskambėjusį suvažiavime sugiedotą Lietuvos himną. *S. Žymantas*

AKIS UŽ AKĮ

Vos spėjo nuskambėti pirmieji džiaugsmo sakiniai del Ženevos konferencijoje pa*siektos „taikos", kai visą pasaulį sukrėtė* naujas raudonųjų kiniečių „žygdarbis" — numušimas britų keleivinio lėktuvo Skymaster, netoli Hainan salos.

* * *

ĮVYKIO LIUDININKAI PASAKOJA

Iš numušto keleivinio lėktuvo išsigelbėjo 8 žmonės, jų tarpe pilotas kapitonas Philip Blown, kuris pirmasis Hongkonge spaudos atstovams papasakojo įvykio eigą, tetrukusio 3 minutes ir pareikalavusio 10 keleivių gyvybių. Pats kapitonas Blown sužeistas. Jis pareiškė, kad Skymasterį užpuolę lėktuvai nebuvę sprausminiai ir jo tvirtinimu, jie atskridę iš Sanaya vietovės. Skrendant netoli salos Hainan lakūnas, norėdamas išlyginti 7 minučių pavėlavimą, pakeitė kursą skrisdamas į Hongkongą. Vienu metu antrasis pilotas, Cedrie Carlton, pastebėjo dešinėje ir kairėje pusėje, maždaug per 150 jardų atstume nuo Skymasterio, du mažus, vienviečius naikintuvus. Kapt. Blown norėjęs vėl pakeisti kursą, bet tuo laiku naikintuvai pradėję šaudyti. Vienas Skymasterio motoras tuoj pat užsidegė. Lakūnas Carlton paskubėjo pagelbėti išduoti keleiviams gelbėjimosi juostas. Po akimirkos Carlton pranešė, kad ir kiti Skymasterio motorai ir benzino bakai apimti liepsnos. Kapt. Blown ėmė leistis iš 9000 pėdų augščio, bet ir būdamas 2000 augštyje buvo dar apšaudomas. Kitos išeities nebebuvę ir lėktuvas susidūrė su 15 pėdų augščio banga. Langai išbirėjo ir tą pačią akimirką vanduo įsiveržė vidun. Nebebuvę jokios vilties išsigelbėti. Vienu metu Carlton pastebėjo keleivę, įsitvėrusią į dėžę ir tuo būdu plūduriuojančią virš vandens. Dėžeje buvusi guminė gelbėjimo valtis, kurios pagalba jie išsigelbėjo. Po poros valandų jie pamatė skraidantį britų hidroplaną Sunderland, kuris ieškojo nusileisti vietos. Tuo pačiu metu, netikėtai, nusileido amerikiečių hidroplanas Fruman Goose, pirmas išgelbėjęs 8 asmenis, Skymasterio keleivius ir lakūnus.

Baigdamas pasakojimą, kapt. Blown pastebėjo, kad jų išgelbėjimas — tikras stebūklas, nes visa užpuolimo eiga rodė, kad jiems nebebuvę jokios vilties išlikti gyviems.

AMERIKOS RYŽTUMAS

Numušto Skymasterio keleivių tarpe buvo 6 Amerikos piliečiai. 3 iš jų žuvo, kitus tris pavyko išgelbėti. Visiškai suprantamas amerikiečių visuomenės pasipiktinimas ir Amerikos vyriausybės ryžtas ne vien tik sausomis notomis užprotestuoti tokiam barbariškam raudonųjų kiniečių elgesiui, bet šį kartą atsakyti veiksmu. Žinia, kad Amerikos vyriausybė pasiuntusi du lėktuvnešius į pitų Kinijos vandenis, žaibo greičiu apibėgo visą pasaulį, nors numuštasis Skymaster priklausė britų oro linijoms. JAV užsienio reikalų ministeris Dulles, pareiškė, kad tai naujas barbariškas komunistinės Kinijos veiksmas.

Iš pasiųstų amerikiečių lėktuvnešių pakilusius lėktuvus, jieškoti Skymasterio aukų, netikėtai užpuolė atviroje jūroje Kinijos naikintuvai, nepaisydami, kad amerikiečiai vygdė humanitarinius uždavinius, norėdami gelbėti raudonųjų numušto lėktuvo keleivius. Šį kartą amerikiečiai atsakė tuo pačiu, numušdami du raudonosios Kinijos naikintuvus. Oficialus JAV Valstybės Departamento komunikatas paskelbė, kad užpuolusius kniečių naikintuvus amerikiečiai lakūnai numušę, patys nenukentėdami. Tame pat komunikate sakoma, kad tai naujas Kinijos komunistų barbariškumo pavyzdys, prieš kurį Amerikos vyriausybė rasianti ir atitinkamų priemonių, juo labiau, kad ir šis užpuolimas įvykęs ne virš kiniečių teritorinių vandenų, bet atviroje jūroje.

* * *

RAUDONIEJI „ATSIPRAŠO"

Komunistų istorijoje pirmas atsitikimas, kada jie, tikriausiai šiuo kartu pabūgę amerikiečių ryžtingos laikysenos, atsiprašo D. Britanijos už nelemtą įvykį, pasižadėdami atlyginti nuostolius. *Žinoma, ir šį kartą su*randa „atpirkimo ožį" — Čiankaišeką. Teisindamiesi del britų Skymasterio numušimo, raudonosios Kinijos valdovai tvirtina, kad jų lakūnai, turėję uždavinį naikinti nuolat jų teritorijon įskrendančius Čiankaišeko lėktuvus, apsirikę ir, neatpažinę britų keleivinio lėktuvo, jį užpuolė. Suprantama, kad šitoksai teisinimasis neturįs jokio pagrindo, nes britų lėktuvas turėjęs aiškius ženklus ir taip pat užrašą — Cathay Pacific Airways. Šiuo metu dar nežinoma, kaip kiniečiai komunistai pasielgs su savo pažadu atlyginti britams po naujo jų užpuolimo amerikiečių lėktuvų ir geros pamokos.

* * *

DIDELIO ĮVYKIO MAŽA MĮSLĖ

Paaiškėjo, kad atitinkamos britų įstaigos Hongkonge, sužinojusios apie Skymasterio numušimą, 24 valandas tylėjo. Žinoma, kad tuoj pat, sužionjus apie lėktuvo katastrofą, britų buvo prašoma leisti gelbėti keleivius, išsigelbėjusius iš numušto lėktuvo, tačiau Kinijos komunistai atsakė, kad šaudys į kiekvieną lėktuvą, kuris pasirodys jų vandenyse. Amerikiečiai šito įspėjimo nepabūgo ir išsiuntė lėktuvnešius su lėktuvais gelbėti keleivius ir Skymasterio įgulos, atsakydami raudoniesiems Kinijos lakūnams tokia kalba, kurią jie supranta. Šiandien neįmanu išpranašauti kuo tas incindentas baigsis, tačiau viena aišku, kad amerikiečiai elgiasi taip, kaip ir dera elgtis su komunistais.

* * *

Ryšium su didėjančiu įtempimu tarp komunistinės Kinijos ir Amerikos, britų vyriausybė su nerimu seka paskutiniųjų dienų įvykius. D. Britanijos transporto lėktuvams, skraidantiems tarp Singapūro ir Hongkongo, įsakyta pakeisti nuolatinę kryptį ta prasme, kad jie aplenktų salą Hainan, prie kurios įvyko incidentai.

7 DIENOS

New Yorkas. Prancūzų tvirovės Dien Bien Phu „angelas" — sesuo Genevefe de Gallard atvyko į New Yorką, kaip Amerikos Kongreso viešn. Josios didvyriškas elgesys su sužeistaisiais kariais Dien Bien Phu tvirtovėje susilaukė labai daug simpatijų visoje Amerikoje, todel ji buvo sutikta nepaprastai iškilmingai.

* * *

Vašingtnas. Į Vašingtoną atvyko pietų Korėjos prezidentas S. Rhee. Pietų Korėjos prezidentas reikalauja, kad JAV sutiktų jam pagelbėti turimą 20 divizijų pietų korėjiečių armiją padidinti iki 35 divizijų. Spaudos atstovams Rhee pareiškė, kad „arba mes komunistus sulaikysime, arba jie mus paims į savo rankas", pridurdamas, kad sekanti komunistų auka bus Sijamas.

* * *

Vašingtonas. Amerikos karinių štabų viršininkai peržiūri karines programas, nustatytas prieš pusmetį. Didelės reikšmės faktas, kad JAV kariniai štabai nutarė nesumažinti, kaip buvo numatyta, bet padidinti tiek laivyno, aviacijos, tiek ir pėstininkijos kareivių skaičių. Pagal naujai priimtą planą JAV neatitrauks savo karinių pajėgų iš Tolim. Rytų, kaip anksčiau buvo numatyta. 1957 metais JAV karinėse pajėgose tarnaus trys ir pusė miliono vyrų.

* * *

Londonas. Ž. Rūmuose britų užsn. ministeris Edenas pareiškė, kad Kinijos komunistų vyriausybė privalo tuoj pat imtis žygių nubausti kaltininkus, numušusius britų keleivinį lėktuvą, ir taip pat užkirsti kelią panašiems incidentams ateityje. Min. Edenas pasveikino komunistinės Kinijos skubų atsiprašymą ir siūlymą atlyginti nuostolius.

* * *

Londonas. Per pirmąjį šių metų pusmetį D. Britanijoje kas 11 sekundžių, skaitant darbo dienas, buvo pagaminamas vienas automobilis.

* * *

Tokio. Darbiečių partijos lyderis Attlee, Bevanas ir kiti žymesnieji partijos nariai, priėmė japonų socialistų partijos kvietimą atvykti į Tokio. Rugpjūčio mėn. britų opozicijos vadas Attlee ir kiti darbiečių partijos žymesnieji veikėjai vyksta į komunistinę Kiniją.

* * *

Hongkongas. Komunistinės Kinijos Pekino radias paskelbė, kad kom. Kinijos vyriausybė ryžtingai protestuoja prieš amerikiečių „invaziją į kiniečių vandenis" ir reikalauja atlyginimo už numuštus du lėktuvus. Pekino vyriausybė įspėjanti amerikečius kad jiems teks atsakyti už „agresiją".

* * *

Vašingtonas. JAV vyriausybė sutikusi apmokėti japonų žvejams, nukentėjusiems nuo vandenilio bombos dulkių. Kompensacijos suma sieksianti 800.000 dolerių.

SUSITARĖ DEL SUEZO

Britų — egiptiečių derybos del D. Britanijos karinių dalinių atitraukimo iš Suezo kanalo zonos, kuriose dalyvavo pats britų karo ministeris Head, pasibaigė šią savaitę. Britai sutiko atitraukti savo kariuomenę iš Suezo. Kai kurie daliniai bus perkeldinti į Kiprą. Kanalo zonoje pasiliks tik kurį laiką specialus personalas ir nežymus skaičius kariuomenės apsaugojimui karinių įrengimų ir kito turto, kurio vertė siekianti keturis šimtus milionų svarų. Viso paskutiniuoju metu britai turėję apie 73 tūkstančių karių Sueze.

K. BARĖNAS

LIETUVIŲ SPAUDOS PUSLAPIUOSE

NEDĖKINGAS DARBAS

Keleris pastaruosius metus Dr. Henrikas Nagys „Nepriklausomoje Lietuvoje" vis duodavo metinį grožinės lietuviškosios knygos balansą. Pasibaigs, būdavo, metai, ir laikraštis per kelis numerius perleisdavo tą jo per metus išleistų knygų įvertinimą. Šįmet reikalas nusitęsė į vidurį metų: „Nepr. Lietuvos" tik 1954.VI.30 Nr. 26 Dr. H. Nagys duoda patį apžvalgos bendrinį skyrių. Ir šį kartą jis pradeda būgštavimu ir paaiškinimu, kad tik pakartotinai redaktoriaus raginamas pasiryžęs tą tradiciją tęsti. Pasirodo, šitokias apžvalgas rašyti — ne pyragą valgyti, nes visokių yra knygų ir ne apie visas galima tik teigiamai kalbėti, todėl tam įvade jis rašo šitaip:

„Ir vėl teks klausti tuos pačius klausimus: ką lietuvis rašytojas yra sukūręs per tuos dar vienus tremties metus ir kiek literatūriškai vertinga ta jo kūryba? Ir dar kartą noriu atvirai ir paprastai pasakyti skaitytojui, kad kaip tiktai minėtųjų klausimų nedviprasmiškas aiškumas mane kurį laiką vertė dvejoti, ar iš viso toks balansas yra prasmingas. Iš esmės tokios atviros kritikos reikalu neabejojame, bet mūsuose kasdien labiau ima įsivyrauti pragaištingas įprotis kalbėti apie literatūrą bendromis frazėmis, pataikauti autoriams ir užmerkti akis prieš akivaizdžias ydas, reikalauti iš literatūros visko, tiktai ne literatūriniu dalykų, žodžiu, paversti litteratūrinę kritiką paprastu pasišnekėjimu ir moralizavimu, taip kad kalbantis apie literatūrą literatūriniais terminais pasidaro savotiškas raupsuotasis ir storžievis, į kurį visų anų moralizuotojų ir salioniškų šnekėtojų nukreipti pirštai ir žvilgsniai jį kaltina, bara, moko ir rengiasi kalti prie gėdos stulpo. Šių eilučių autoriui jau teko nekartą tokias „šerengas" pereiti: jis buvo apšauktas ir nepatriotu, ir puikuoliu, ir storžieviu, ir šimtais kitų vardų tik todėl, kad tai vieno, tai kito nesuprato „genijaus" kūryboj neįmatė jokio genialumo. Šiandien, beje, reikia pasakyti, kad visi šie karštieji „tikros" literatūros gynėjai seniai neberašo nė žodžio, ir matyt, kaip buvo jiems išpranašauta (dėl to jie labiausiai tūžo!), perėjo į kitus įdomesnius ir pelningesnius verslus. Vienas jų rodos, net pavardę susiamerikoninęs (sic!) išleido bulvarinę knygelę anglų kalba. Sic transit..."

Šitaip aptaręs savo nenorą imtis plunksnos ir rašyti apie knygas, Dr. Henrikas Nagys toliau štai kaip apibūdina mūsų literatūros ir knygos padėtį:

„Peržvelgiant dabartinę kultūrinę situaciją tremtyje, deja, matosi labai liūdnas paveikslas: laikraščių kultūriniai priedai taip suliesėję, kad juos redaktoriai užkamšo vertimais ir reklamomis, o knygų gausybės ragas baigia visiškai išsekti. Negera būti pesimistu, bet anie, regėję blogo ženklus, vargas mums, buvo teisūs. Tiktai peržvelkim 1953 metų knygas ir labai lengvai pasidarysime išvadas. Jų nedaug, ir daugumos kokybė skaitančiojo nedžiugina. Poezija visai ima merdėti, bet ir proza (tasai leidyklų ir kioskų didysis ramstis) aiškiai apsikrėtusi džiovos bacilomis. Skundžiasi leidėjai (tiktai paskaitykime Terros, Gabijos, lietuviškosios Knygos Klubo vedėjų atsišaukimus!), skundžiasi rašytojai, skundžiasi ir tie kurie lietuviškos knygos likimu rūpinasi, ją skaito ir jos laukia. Tiktai pastarųjų nebedaug liko — ir kaip tik čia, taip mums atrodo, yra visų ligų ir blogybių šaltinis. Nekaltiname skaitančiojo, bet ieškome priežasčių, kodėl tasai, kuris dar pernai ir užpernai skaitė, lietuvišką knygą nebesidomi?"

Toliau autorius ieško išeičių knygai gelbėti. Jis manytų, kad gal gerojon pusėn reikalą pakreiptų mažesniųjų leidyklų apjungimas ir bent aiškesnio leidybos plano nustatymas. Jis taip pat galvoja, kad Veiksniai galėtų įsikišti į šį reikalą savo lėšų resursais, bet pats ir paneigia tas mintis, žinodamas, kad jos nebus populiarios ir išgirstos. O savo apžvalgos įžangą Dr. H. Nagys baigia šitaipos:

„Taigi 1953 metų grožinės literatūros balansą aptariant, norėtųsi po pagrindine antrašte užrašyti tokį skaudų motto: *Gelbėkime lietuvišką knygą, kol nevėlu!* Kultūrinė stagnacija ir indiferencija yra pirmieji baisaus paralyžiaus reiškiniai, kuriais turime susidomėti visi — ir visi prieš juos kovoti. Nei prakalbos, nei strapsniai čia nieko nepadės. Yra vienas vaistas — skubus ir paprastas ir efektingas: reikia pirkti lietuvišką knygą, žurnalą, laikraštį. Rašytojai dar teberašo, tebekalba mums. Sava kalba. Išgirskime jų žodį."

Ar mes girdime?

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Apie lietuviškąją bendruomenę jau daug kalbėta ir rašyta, tik nepasakysime, kad ligi šiol tikslas — turėti tokią glaudžią, apjungiančią visus lietuvius bendruomenę — būtų pasiektas. Todėl nestebėtina, kad dar ir dabar šiuo klausimu vis pasirodo įvairių kraštų lietuviškoje spaudoje vis naujų šauksmų jungtis į bendruomenę ar bandymų aptarti, kas tai per paukštis ta bendruomenė, kuo ji skiriasi nuo kitokių susibūrimų ir organizacijų. 1954 liepos 7 d. Nr.27 Australijos lietuvių laikraštyje „Mūsų pastogėje" Zubras (straipsnyje „Lietuvių bendruomenė") aptaria tas sąlygas, kuriose prieš dešimtį metų didesnė masė lietuvių atsidūrė Vakaruose, ir tos masės sudėtį, gana skirtingą nuo visų kitų emigracinių bangų iš Lietuvos. Autoriaus teigimu, didžiuma šių dabartinių emigrantų yra susipratę ir buvę veiklūs savo tautos nariai, tad jiems lietuvybės išlaikymo ir kovos už Lietuvos laisvę reikalas sąmoningiau rūpi ir suprantamesnis, negu tai galėjo būti ankstyvesnėse emigracijose. Įdomiausi yra tolimesni Zubro išvežiojimai, kur jis rašo apie pačią bendruomenę.

„Esminiai šios lietuviškos organizacijos požymiai yra tie patys, kurie būdingi apskritai tautai", rašo jis. „Vienas tokių požymių nusakytas pačiu bendruomenės vardu. Bendruomenės sąvoka yra labai plataus turinio — ją galima nusakyti kaip savaimingai gaivališką iki didelio sąmoningumo organizuotų individų jungties reiškinį. Naujosios organizacijos autoriai norėjo josios nariais leisti jaustis ir tiems tautiečiams, kurie ar dėl savo nusiteikimo ar dėl aplinkybių visai nedalyvautų organizuotame gyvenime, lygiai kaip ir tiems, kurie būtų susibūrę į labai aktingus bendruomeninius židinius. Juk ir tautoje, net valstybinį gyvenimą gyvenančioje, yra aktingų ir pasingų piliečių, yra net kitoje valstybėje gyvenančių, tačiau vis savąją pirmykštę pilietybę išlaikančių.

„Tautinė bendruomenė yra atdara organizacija, nes būti jos nariu nedaroma jokių apibrėžimų. Turime organizacijų, kurios apjungia tik vienos lyties narius, kitos yra profesinės, turime religines organizacijas, pagaliau paskirų specifinių uždavinių organizacijas. Nuo visų panašių susibūrimų skiriasi tautinė bendruomenė — ji yra visuotina, atdara, josios nariu pasidarome joje gimstant.

„Tautinė bendruomenė turi nuolatinumo požymį, kurio neturi kitos rūšies organizacijos ar sambūriai. Religinė organizacija krikštu ar kitokiu būdu priima į savo tarpą, iš jos galima išstoti ar būti išjungtam, šiaip jau priklausomybės organizacijai galima netekti nelankant susirinkimų ar nemokant nario mokesčio, akcinės bendrovės nariu nebūsim, nepirkę akcijų ar jas pardavę. Iš tautinės bendruomenės galima tik dezertuoti. Bet ir dezertuodami, jei mes tuo metu jau buvom sąmoningi dėl savosios tautinės priklausomybės, pasiliksime ir toliau joje sąmoningi, suprasime ir tai, kad esame dezertavę".

MĖLYNOS SUKNELĖS KLOSTĖSE

J. KUZMICKIS

„Tautinių pabėgėlių organizacijų vadovybės turi būti išprovokuotos jų pačių narių pastangomis, o tie, kurių nepavyktų išprovokuoti, — pagrobti ir sunaikinti" —

Br. Daubaras

III. RAUDONASIS VORAS

Br. Daubaras, stebėdamas iš arti tremtinių kultūrinę ir politinę veiklą, gerai nusimano, kad anot romėnų patarlės, vienybėje maži dalykai tarpsta, nesantaikoje ir dideli pradeda irti. Jeigu tvirtinama, kad tremtinių dalia — kivirčytis, skaldytis, rietis tarpusavyje ir be naudos rezignuoti, kartu psichologiniu atžvilgiu įdomu, ar ta liga natūrali, kaip ir kiekvieno liegstančio organizmo, ar ji dirbtiniu būdu kokio „šundaktario" sukeliama.

Jau anksčiau — prieš kelerius metus — mūsų spauda paskelbė bjaurų dokumentą, kuris komunistų centro vardu skelbė, kad raudonųjų agentų pareiga kiršinti tremtinius, suniekinti jų autoritetus, provokuoti jų palaidą gyvenimą, kad juos priglaudę kraštai pradėtų jų nekęsti.

Br. Daubaras savo apysakoje Jurgio Čižo lūpomis tą patį pabrėžia: „...lietuviams komunistams įsakyta **suskaldyti ir supiudyti čia veikiančias imperialistų organizacijas, iškelti aikštėn organizacijoms vadovaujančių asmenų banditizmą, jų nacizmą ir parodyti masėms, kad jie dirba už amerikonų karo kurstytojų pinigus**" (118 psl.).

Kaip šį uždavinį atlikti, savo laiku mokė tremtiniams siuntinėjamas „Tėvynės balsas", kuris, tariamai glostydamas „suklaidintą tremtinių liaudį", tik aziatams būdingu stiliumi ir pagieža juodino ir paplavomis pilstė tokias „imperialistų organizacijas" kaip Balfas (plg. 1952 m. 31 nr. „Klastotojai iš BALFo") ir kėlė „aikštėn organizacijoms vadovaujančių asmenų (Krupavičiaus, Sidzikausko, Žymanto ir k. J. K.) banditizmą". Girdi, jie „labai norėtų dabar siautėti Lietuvoje, šaudyti į darbo žmones, žudyti tuos, kas nenori jiems vergauti" (TB 1952 m. 13 nr.). Taigi, matote, kvailučiai, kas jus atstovauja Vakaruose: galvažudžiai, vagys, plėšikai, o visi padorūs žmonės, taikiai šypsodamiesi, naktį mandagiai pasibarškina Lietuvos kolūkiuose ir saldžiai klausia: „Gal jūs norėtumėte kokius aštuonerius devynerius metelius praleisti Sibiro vasarvietėse? Juk pavargote beklampodami kolūkių mėšlyną. Kelionė nieko nekainuos..."

Kasgi privalo tuo darbu verstis Anglijos tremtinių tarpe?

Vėl atsaką randame Jurgio Čižo samprotavime: „Visa tai padarysime jų pačių rankomis. Planas paruoštas ir jau vykdomas... Juos reikia taip supiudyti, kad vienas kitą patys suėstų. Puikus planas!" (118 psl.).

Tikrai puikus planas, tik reikia žmonių, kurie jį vykdytų. Raudonasis voras ne be reikalo naktį, kai visi padorūs žmonės ilsisi, tarsi nerami vėlė, planuoja, narplioja, penkmečio planus nustatinėja. Jis žino, kad kepti karveliai į burną neatskrenda, kad reikia dirbti, aukotis, rizikuoti. Ir štai, apysakos autoriaus tvirtinimu, tas raudonasis voras nusižiūrėjo dviejų rūšių aukas. Pirmąją jo talkininkų kategoriją sudaro „žmonės, kurių artimųjų likimas yra jų rankose, **dirba priversti, žinodami, kad kitaip pasielgdami jie lyg ir savo pačių rankomis nužudytų savo mylimuosius**" (123 psl.).

Šios pirmosios kategorijos pavyzdys — Gražina Rindžiuvienė. Raudonasis voras, rinkdamasis tokius talkininkus kaip Gražina, pirmiausia išstudijuoja jų praeitį, silpnybes ir dabartinę būklę ir, savaime suprantama, gali laimėti tik bekraujus, beidėjinius ir labai naivius žmogyčius.

Antrąją komunistų talkininkų kategoriją sudaro „užsienyje gyveną komunistai, sumulkinti jų propagandos", kurie dirba „iš idėjos" (123 psl.). Anot autoriaus, „antrieji, komunistinės idėjos užhipnotizuoti, sutiktų užmušti savo tėvus, jei šito pareikalautų jų vyresnieji, aiškindami, kad tai reikalinga idėjai" (ten pat). Kad tokių „idealistų" esama mūsų tarpe, užtenka pavartyti bent bradfordiškį „Telegraph and Argus" ir įsitikinti teoretikų komunistų įkarščiu aukotis dėl popierinės idėjos.

Autorius rašo, kad atskiros šnipų grupės turi savo vadus, kurie sąmoningai sumaišo ir pirmosios ir antrosios kategorijos talkininkus (plg. grupės „Z 17 sąranga).

Kai tremtinių tarpe visuomet yra nepaperkamų ir nenugasdinamų darbininkų, komunistai imasi sovietų Rusijoje seniai išmėgintos priemonės — „provokacijos, kiršinimo, įbauginimo". Pirmiausia stengiamasi tremtinių tarpe **„skleisti įvairiausius šmeižtus ir piktus gandus"** (124 p.).

O tremtiniai? o vadinamas kovojantis avangardas? Pagal raudonojo voro planą, jie turi vieni kitus suėsti. Taigi, komunistinė strategija numačiusi, kad masė neis ginti užpultųjų ir apšmeižtųjų, bet dažnu atveju skleis piktus gandus plačiau, savo komentarais ir pridėtiniais „argumentais" ėste ėsdama tuos, kurie neša kovos vėliavą. Autorius sako, kad „dalis tremtinių, lengviau pasiduodą bet kuriems gandams, turi silpnybę visur ir visada įtarinėti ir nepasitikėti" (124 psl.).

Esanti ir kitokia tremtinių dalis, tai įvairūs pavyduoliai ir sąskaitų suvedinėtojai. Jie ima „kiršinti savo draugus ir pažįstamus prieš bet kurią veiklą, sabotuoti organizacijų vadovybių atsišaukimus ir raginimus stoti kovon dėl lietuvybės išlaikymo ar spontaniškai dėtis prie to uždavinio, dėl kurio jie paliko savo kraštą" (ten pat).

Taigi, vaizdas klaikus. Jeigu, kaip autorius tvirtina, nebūtų likę tos didžiosios dalies, kuri liko ištikima savo šventajam tikslui, — turėtume pasakyti: na, ir žaidžia Lietuvos duobkasiai su tremtiniais, kaip katė su pele.

Ar Br. Daubaro „Mėlynoj suknelėj" atvaizduota komunistų agentų veiklos schema motyvuota? Ar galima ja patikėti?

Be abejo, autoriaus kūrinys — beletristinis. Br. Daubaras, kaip ir kiekvienas rašytojas, apipavidalindamas turimą medžiagą, turėjo teisę kirpti suknelę kaip tinkamas, t.y., kaip jam atrodė naudingiau pasirinktojo uždavinio atžvilgiu. Toliau: kaikurios smulkmenos, epizodai gali vienam ar kitam nepatikti (pvz., Gražinos tarsi iš anksto numatytas puolimas į Semionovo pinkles, Myliaus nesusivokimas iš tariamų policininkų pareikalauti jų asmens

(Nukelta į psl. 4.)

Šeimadienio RIMAČIAI

„KOKS DIDIS YRA DIEVAS!"

Dr. G. P. Dwyer

Kiekvienas ko nors priklauso, kiekvienas gyvena, naudodamasis visa eile dalykų. Tačiau nė vienas tų dalykų negali egzistuoti savarankiškai, nes yra vienas, kurs yra savarankus visų gėrybių Davėjas.

Jei kas nori alaus ir padeda ant stalo stiklinę, ji pasilieka tuščia. Jei jis piltų iš tuščio asočio, tuščios bonkos ar statinės, vistiek alaus neturėtų. Turi būti žmogus, kuris pirma pripildytų bonką ar statinę, kad ištroškęs galėtų gauti putojančio alaus stiklinę.

Tą patį galime sakyti ir apie žmonių egzistenciją: kol pasaulyje yra vienas, kuris yra savarankus, nepriklausomas ir kuris kitiems suteikia egzistenciją, tol mes turime gyvybę ir priemonių jai palaikyti.

Dėlto garsus mokslininkas Ampere, žiūrėdamas pro savo studijos langą, sakydavo draugui:

— Koks didis yra Dievas! Koks didis yra Dievas!

DIEVAS YRA DVASIA

Kai mes žinome, kad tikrai yra visatos Kūrėjas Dievas, mes galime įsivaizduoti, koks jis yra.

Jeigu Dievas yra absoliučiai nepriklauso mas ir savarankus, Jis yra Visagalis ir niekas negali sumažinti Jo savarankiškumo.

Dievas neturi kūno, nes kūnas, kaip mes iš savo patirties žinome, yra įvairiu atžvilgiu ribotas. Kūnas laiko mus vienoje vietoje, jaučia nuovargį, alkį ar troškulį. Dievas, būdamas Visagalis ir visur esantis, neturi kūno: Jis yra dvasia.

Taipgi neribota ir Dievo išmintis. Jis žino visą praeitį, dabartį ir ateitį. Jis viską žino.

Dievas neturi jokių ribų: Jis visuomet buvo, dabar yra ir amžinai bus, nes nepriklauso nuo nieko kito. Neribotos ir Jo galios: Jis yra Visagalis; neribotas yra ir Jo buvimas: Jis yra visur. Trumpai sakant, Dievas yra tobūlas.

PASITIKĖJIMAS DIEVU

Kai mes apmąstome Dievo savybes — Jo išmintį, visagalybę, nepaprastą tobūlumą, turime prieiti išvadą, kaip stipriai ir tvirtai turėtume Juo pasitikėti.

Gyvendami, turime daugybę rūpesčių ir sielvartų. Nevisus juos galime vieni savo pastangomis išspręsti. Tačiau už tų visų problemų ir neaiškumų yra tobūla Išmintis ir tobūla Tiesa.

Taip, lieka dalykų, kurie kelia mums nerimo. Dažnai mes sprendžiame blogio problemą ir pasijaučiame bejėgiai rasti teisingą atsaką. Tačiau, jeigu yra Dievas, kuris yra išmintingas ir visagalis, turi būti viso ko ir priežasčių. Jei Jis leidžia blogį į mūsų tarpą, be abejo, turi ir tikslą, tik reiktų mums visiškai Juo pasitikėti. Reiktų bendradarbiauti su Juo, kad Dievo Karalystės plėtrai žemėje būtų kuo mažiausiai kliūčių iš kiekvieno mūsų pusės.

* * *

PAMALDOS

BRADFORDE — rugpjūčio 1 d., 12,30 val.

NOTTINGHAME — rugpjūčio 8 d., 12,15 v.

WOLVERHAMPTONE — rugpjūčio 1 d. 12 val.

Britų Canterbury arkivyskupas Fisher'is kalbėdamas apie naujuosius atominius ginklus, kaip „Evening Standard" pastebi, pasakęs: Vandenilio bomba nėra šio amžiaus pavojingiausias ginklas. Blogiausiu atveju, ką šitokia bomba gali padaryti, tai vienos akimirkos metu perkeldinti žymų žmonių skaičių iš šito pasaulio į kitą, daugiau gyvenimišką, šiaip ar taip, vieną kartą tie žmonės turės ten atsirasti.

VINCAS KRĖVĖ

INDAS, KURIAME KARALIUS LAIKĖ GERIAUSIĄ SAVO VYNĄ

(Tąsa iš pereito numerio)

Kaip nutarė, taip ir padarė. O kada susirinko karaliaus rūmuose visi, kurie buvo toje karalystėje išmintingiausi ir giliausiai mokyti, išėjo į juos karalius ir taip prakalbėjo:

— Jūs, kurie esate visų išmintingiausi ir giliausiai mokyti! Aš jus visus sušaukiau tam, kad surastute ir man nurodytute vyrą, kuris yra visų geriausias, išmintingiausias ir gerbiamiausias, jog aš galėtau jį pavadinti savo sūnumi ir pavesti jam valdyti mano karalystę, atidavus jam per žmoną savo dukterį, nors jis būtų ir negarsios giminės, ne karaliaus sūnus, bet paprasto sodiečio vaikas. Kadangi jam teks valdyti visą šalį, kurią aš valdau, tai jis turi būti dargi geriausios širdies, kad žmonėms pikta nedarytų, lengvai daryti galėdamas.

Tokį man žentą, mano dukteriai vyrą, o sau valdovą suraskite, o, išmintingieji ir giliausiai mokyti vyrai!

— Gerai, — atsakė susirinkusieji: — mes apsvarstysime ir duosime tau atsakymą, kai praslinks dvidešimt ir viena diena.

Paskui, kai išėjo karalius, užsidarę didžiausioje karaliaus rūmų menėje, svarstė ten dvidešimt ir vieną dieną. O kada dvidešimt antrą rytą patekėjo saulė, atėjo jie visi į karalių ir taip prakalbėjo:

— Garbingasis karaliau ir mums Dievo skirtas valdove! Visi mes, čia susirinkę, ilgai svarstėme ir visi sutikome, kad visų geriausias ir gerbiamiausias yra Arkazaris, kuris valdo savo karaliaus vardu gretimąją šalį. Visų dorų ir išmintingų žmonių tarpe jis yra doriausias ir išmintingiausias, ir nėra kito vyro, kuris tuo atveju būtų jam panašus. Jo siela gili, kaip tos bedugnės jūros, kurias žmonės vadina Mirusiomis. Širdis jo tyra ir žmonėms meilės kupina ir rami, kaip giedros dienos rytą padangių erdvės. Bet jis, garbingasis karaliau, negali tapti tavo dukters vyru, tu negalėsi jo pavadinti savo sūnumi ir leisti jam valdyti šalį, kurią tu valdai, nes kiek kilni ir skaisti jo siela, tiek negraži, ir akims nepakenčiama jo išorinė išvaizda; jo bodisi kiekvienas, kuris į jį žiūri.

Labai susirūpino karalius, išgirdęs tuos žodžius, bet pagalvojęs tarė:

— Einam visi į karalaitę, ir ten pasakykite jai visus tuos žodžius kuriuos man kalbėjote.

Ir nuėjo jie visi, karaliaus lydimi, į karalaitę ir papasakojo jai visa, ką buvo karaliui sakę. O kada ji išklausė jų žodžių, taip prabilo:

— Jūs man netiesą pasakėte, visų išmintingiausieji ir giliausiai mokyti vyrai! Ar gal jūs nenusimanote, kas yra vyro grožis? Kaip gali būti biaurios išvaizdos tasai, kurio širdis, kaip auksas, per ugnį praėjęs, kurio siela, kaip žydrios dangaus erdvės!

Ir prašė tėvą karalaitė, kad siųstų pasiuntinius ir kviestų Arkazarį vienšnagėn į savo namus.

— Tebūna, kaip tu nori! — atsakė jai tėvas ir pasiuntė į Arkazarį pasuintinius ir gausias dovanas, kviesdamas jį atsilankyti jo namuosna, kaipo svečią...

III

Nustebo dailioji karalaitė, kai savo akimi pamatė Arkazarį. Ji nežinojo, ar jai akys meluoja, ar sumelavo žmonės, kurie kalbėjo, kad šis biaurios išvaizdos vyras yra tasai kurį visi gerbia, kaipo doriausią ir išmintingiausią žmogų.

Negalėdama patikėti kitiems, pasiklausė jį patį:

— Ar tu esi tasai garsusis Arkazaris, kurį žmonės laiko visų gerbiamiausiu ir išmintingiausiu vyru, nuvargusiųjų linksmybe ir nuskriaustųjų parama vadindami.

— Aš esu Arkazaris, — atsakė jis karalaitei. — Bet ar laiko mane žmonės visų išmintingiausiu, nuvargusiųjų linksmybe ir nuskriaustųjų parama vadindami, aš nežinau. Jei žmonės taip mano, tai jie klysta, nes aš esu, kaip visi.

— Tai tavo kilnumas taip kalba, — tarė jam karalaitė. — Tavo žodžiai liudija, kad žmonės tiesą apie tave kalba. Bet pasakyk man, Arkazari, kuris esi daugel išmanąs, kaip atsitiko, kad tu, kurio širdyje tiek doros, išminties ir meilės žmonėms, gali būti tokis negražus? Kaip galėjo Visagalis Viešpats apgyvendinti tokią kilnią sielą tokiame biauriame kūne?!.. Ar nepadeda gi žmonės brangiausių sau daiktų gražiausiosna induosna?...

Arkazaris ramiai ir atidžiai, nulenkęs galvą, klausė, kol karalaitė kalbėjo. O kai ji baigė kalbėjusi, pažvelgė jai į akis ir paklausė:

— Pasakyk man, skaisti karalaite, ar esi mėginusi geriausių ir saldžiausių vynų, kurie yra tavo tėvo rūsyje?

— Netik esu mėginusi, bet ir gėrusi. Kai mes pietaujame, ant mano tėvo skobnių visuomet stovi geriausias vynas, kurį vien tik karaliams dera gerti, ir ne kartą esu jį gėrusi.

— Ar tu žinai, karalaite, kame tavo tėvas laiko savo geriausius vynus, kokiuose induose?

— Ant mano tėvo skobnių jis visuomet būna aukso induose, o geriame jį tikro krikštolo, auksu padabinto, taurėmis.

— Taip, bet ar žinai, kame jis laiko juos rūsyje, kur jie guli ištisus metus?

— Kame ten vynas laikmas, aš nežinau. Bet manau, kad aukso induose. Kame gi mano tėvas, galingasis karalius, gali laikyti vyną, kurį jis geria, jeigu ne aukso induose?!.

— Nežinau. Pasiklauski, kad tikrai sužinotai ir man pasakyti galėtai.

— Gerai, aš pasiklausiu, — atsakė jam karalaitė: — bet kam tai reikalinga?

— Aš tau atsakysiu tuomet į tavo klausimą, kai tu sužinosi ir man pasakysi, kame kokiuose induose, tavo tėvas laiko rūsyje geriausius savo vynus.

Pasakęs tai, jis atsisveikino su karalaite ir išvyko savo šalin, ten, kur darbas ir žmonių vargai jo laukė, pažadėdamas grįžti po trijų mėnesių.

Kai Arkazaris išvažiavo iš karaliaus rūmų, nuėjo karalaitė į tėvą, ir klausė jį kokiuose induose laikomas geriausias vynas.

— Kokiuose? — atsakė karalius: — Tas, kurį geria mano tarnai, laikomas iš ožkų odų dumplėse, o tą, kurį aš geriu, laikome moliniuose induose.

— Moliniuose induose! — nustebo karalaitė. — Kaip galingasis karalius gali gerti vyną, kuris yra laikomas moliniuose induose?

Paliepė karalaitė tuojau atnešti tuos indus, kuriuose laikomas yra geriausias karaliaus vynas. Jie buvo dulkėmis aprūkę, drėgni, apipelėję.

Vieną atidengus ir paragavus, karalaitė pažino ,kad tikrai šis yra patsai geriausias jos tėvo vynas.

Liepė tuomet karalaitė atnešti aukso indų ir perpilti juosna tą vyną, o molinius sudaužyti.

— Mano kalba jį skaudžiai užgavo, — mąstė kralaitė. — Sužinojęs,kad mano tėvas laiko savo geriausiąjį vyną moliniuose induose, panorėjo iš manęs pasijuokti, bet dabar jau nebegalės. Kada jis vėl apsilankys mano tėvo namuose, aš jį nuvesiu rūsysna ir parodysiu, kad patsai pamatytų, kame, kokiuose induose, mano tėvas laiko savo geriausiąjį vyną.

Liepė karalaitė vyną aukso induosna supilti, nunešti rūsysna, kur jis anksčiau stovėjęs, ir pati nuėjo prižiūrėti, kad tarnai gerai atliktų savo darbą. Nuėjusi pamatė, kad rūsys buvo tamsios ir drėgnos; jų sienos apipelėjusios, akmeninės grindys dulkėmis apneštos, ir oras troškus.

(tęsinys 3 psl.)

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

DBLS KONFERENCIJA

DBLS Konferencija šį šeštadienį, liepos 31 d., Lietuvių Namuose prasidės penkiolika minučių anksčiau, negu buvo paskelbta pereitos savaitės numeryje. Konferencijos pradžia 2.45 val. p.p. punktualiai. Baigsis pirmadienį, 1 val. p.p. Konferencijoje dalyvauti galės tik užsiregistravę asmenys.

* * *

KAI FABRIKAI SUSTOJA...

Liepos pabaigoje ir rugpjūčio pradžioje daugumas šio krašto fabrikų ir įmonių sustoja veikę ir darbinnikai paleidžiami dviems savaitėms poilsiui. Tokiomis dienomis ir didžioji dirbančiųjų lietuvių dalis gauna atostogas. Ne vienas jų išsiruošia *pajūrin, kiti į Europos kontinentą*, ne vienas nors kelioms dienoms užsuka ir Londonan. Jau šią savaitę Lietuvių Namuose, Londone, jaučiamas gyvas atostogaujančių judėjimas. Atvykę lanko žymesnias miesto vietas, teatrus, muziejus, meno galerijas, parkus ir sodus, o vakare, susirinkę į Lietuvių Namus, nuplauna miesto dulkes alučiu, užimdami kiekvieną Namuose laisvesnį kampą. Šią savaitę keli atostogautojai atvyko net iš tolimos Kilnocheleveno kolonijos apžiūrėti Namų ir Nidos spaustuvės. Savaitės pabaigoje, ryšium su DBLS skyrių valdybų konferencija, numatoma susilaukti dar daugiau svečių iš provincijos.

* * *

Šeštadienio vakare, 7 val. Lietuvių Namuose ruošiamas linksmas subatvakaris. Šokiams gros geras orkestras. Veiks pecialus atostogaujantiems bufetas. Kai fabrikai sustoja... atostogaujančius ir baigusius atostogauti, tą vakarą prašoma atsilankyti į Lietuvių Namus, 43, Holland Park.

* * *

JAU IŠSIUNTINĖTA

Pereitos savaitės pabaigoje Nidos Knygų Klubo nariams pasiųstas antras Klubo leidinys — Br. Daubaro knyga „Duonos bejieškant". Jei dėl kurios nors priežasties šios knygos kuris nors Klubo narys būtų negavęs, maloniai prašoma pranešti Nidos Knygų Klubui. Rugpjūčio mėnesiui jau paruošta nauja knyga — V. Alanto novelių rinkinys — „Svetimos Pagairės". Ir naujojo leidinio kaina, nežiūrint, kad ši knyga turės 256 puslapius, Klubo nariams tik 3 šilingai. Norį šias knygas gauti — prašomi parašyti Nidos Knygų Klubui savo adresą. Ta proga maloniai prašoma *visus tuos*, kurie dar nėra atsiskaitę už pirmąjį leidinį „Žalgiris" atsilyginti, arba grąžinti knygą.

* * *

ATOSTOGAUJA LIETUVIŲ NAMUOSE

Wolverhamptoniečiai p.p. Dromantai ir Narbutai šių metų vasaros atostogas nutarė praleisti Londone, Lietuvių Namuose. P. Dromantas jau nuo pat pirmųjų į Anglią atvykimo dienų yra vienas uoliausių lietuviškos spaudos platintojų.

Atostogų metu p.p. Dromantai ir Narbutai lanko Londono žymesnes vietas.

* * *

PADĖKA

Ištikusioje nelaimėje mane užjautusiems raštu L.D.Š. S. Lozaraičiui, LAS Vyr. V-bos pirm. S. Vykintui, LAS. C. Skyriaus steig. susirinkimui ir raš. F. Neveravičiui reiškiu nuoširdžiausią padėką.

Ypatingai lietuviškai brolišką padėką reiškiu gausiam būriui „Vaidilėčių" ir bičiulių, kurie nuolat mane lankė ligoninėje, atnešdami pluoštes gėlių ir įvairių dovanų. Jaudino mane įsitikinimas, kad nuoširdi penkių metų bendra kultūrinė veikla sujungė mus ir asmeniškais draugiškumo ryšiais.

P. Mašalaitis.

STOVYKLON

Pirmas sukvežimis iš Derbio geležinkelio stoties į Locko Park išvažiuoja 11.30, antras 12.30. Stovyklautojai prašomi pasirinkti tokį traukinį, kad Derbyje būtų maždaug tuo laiku.

Palapinės stovykloje bus pastatytos iš vakaro, ir atvykę stovyklautojai tuojau galės tvarkytis savo palapinese. Pietūs 1 val.

Tad iki pasimatymo liepos 31 d. stovykloje!

STOVYKLAI AUKOJO

Buckminsterio skyrius — 10 šil., Buxton seniūnija — 2 sv. 13 šil. 6 d. Littleborough sk. — 1 sv. 5 šil. 6 d., J. Krivickas — 1 sv., Derby sk. — 2 sv. 7 šil. 6 d., Halifaxo sk. — 2 sv. 13 šil., Kinlochleven sk. — 10 šil., Sherburn in-Elmet sk. — 16 šil., Manofield sk. — 3 sv. 17 šil. 6 d., Coventry sk. — 8 sv. Ketteringo sk. — 2 sv., F. J. Prekeris — 4 sv. 10 šil.

Tie skyriai, kurie dar negrąžino aukų lapus, maloniai prašomi grąžinti juos tuoj pat.

AUKOTOJAI RAŠO

Ši kukli auka skiriama neturtingam skautui paremti stovykloje. Nes teisingai galvojama, kad stovykla yra geriausia priemonė palaikyti lietuvišką dvasią priaugančiam jaunimui. Ir tai yra skautų vadovybės didelis nuopelnas. Jungiu 20 šil. St. Krivickas, Nottingham

Mūsų kolonija negausi — vos 7 lietuviai. Bet, suprasdami Jūsų sunkų darbą rengiant vasaros stovyklą jaunimui, *prisidedame nors mažu įnašu 2 sv. 13šil. 6 d.* ir linkime geriausios sekmės.

St. Klopinas,
Buxton seniūnas

Siųsdami 8 svarus mes, coventriečiai, pilnai suprantame augančio lietuviško jaunimo — skautų reikšmę. Linkime Jums, mieli vadovai ir beauganti lietuvių tvirtovė, nepailsti užsibrėžtame ideale.

Kazlauskas J. Skyr. pirmininkas.

ATVYKSTANTIEMS Į PASKUTINĮ LAUŽĄ

Rugpjūčio 8 d., 2 val. p.p. atvykstančios ekskursijos ar pavieniai asmenys, kurie galvotų, kad jiems sunku bus surasti mūsų stovyklavietę Locko Park, maloniai prašomi parašyti man /21, Cobden st. Derby/ ir skautai sutiktų susitartose vietose.

Sktn. K. Vaitkevičius.

LONDONIEČIAI AYLESFORD MARIJOS ŠVENTOVĖJE

Šiais Marijos Metais viso pasaulio Švenč. Mergelės garbei pašvestų šventovių lankytojams Popiežius suteikė gausių dangiškų malonių. Ta proga Londono lietuvių grupė beveik iš 60 asmenų, Šv. Onos draugijos iniciatyva suruošė maldingą ekskursiją sekmadienį, liepos 18 d. į *Aylesford Marijos šventovę. Ši Marijos* šventovė įkurta 1240 m. ir yra pati seniausioji Marijos garbei karmelitų įkurta šventovė Anglijoje.

Mūsų visi maldininkai lietuvių bažnyčioje Londone, išklausę šv. Mišias su kun. Daukniu MIC dviem autobusais išvažiavo į Aylesford. Ten 11 val. iškilmingos pontifikalinės šv. Mišios celebruojamos atvirame ore, didžiuliame sode, kur prieš reformaciją stovėjo Marijos šventovė. Mišių metu ilgom ir įspūdingom apeigom buvo įšventinti 7 nauji kunigai. Tai buvo retas vaizdas. Ant pakilaus kalnelio altorius, šalia vyskupo sostas, aplink susikaupę maldininkai, kurių buvo privažiavę apie 5000.

Po pietų procesija ir palaiminimas su Švenč. Sakramentu. Mūsų maldininkai dalyvavo organizuotai su savo vėliava. Prieš grįžtant į namus, visa grupė lietuviškai melsdamasi pereina per 15 šv. Rožančiaus paslapčių koplytėles. Vėlai vakare ekskursija sugrįžo į namus su išnaujo suliepsnojusia meile Marijai.

PATIKSLINIMAS

„Europos Lietuvio" Nr. 29 atspausdintame Dipl. Šefo komunikate korektoriaus išleista du žodžiai. Pirmoje pastraipoje turėjo būti: „Šiuose pasikalbėjimuose vieningai buvo prieita išvadų, kad vienas užsienio Lietuvių veiklos svarbiausių tikslų yra, kaip ir lig šiol buvo, apsaugoti Lietuvos Valstybės teisinio egzistavimo pripažinimą, siekiant Lietuvos išlaisvinimo, ir buvo nustatyta, jog reikia padaryti visa, kad Lietuvos užsienio politika bei diplomatija būtų vedama Lietuvos Valstybės Diplomatinės Tarnybos, ypač kiek tai liečia santykius su svetimomis valstybėmis ir tautomis".

TVIRTI PIRMIEJI ŽINGSNIAI

Neseniai įsisteigęs Stoke-on-Trent DBLS-gos skyrius iškvietė Wolverhamptono „Vilties" sportininkus — stalo tenisistus draugiškoms rungtynėms, kurias „stokiečiai" laimėjo 3-6 pasekme. „Vilties" komandoje dalyvavo B. Viliūnas (vadovas), V. Karnilavičius ir J. Ivanavičius, Stokiečių — *Mickevičius, J. Šaulys ir Murinas.*

„Vilties" sportininkus lydėjo skaitlinga wolverhamptoniečių ekskursija, kuri revizitavo Stoke-on-Trent lietuvius, prieš tai atsilankiusius Wolverhamptone „Vilties" krikštynose. Ta proga Stoke-on-Trent buvo *suruoštas jaukus pobūvis, kuriam* vadovavo energingas ir vaišingas skyriaus pirmininkas V. Andruškevičius. Neabejotina, kad šis naujasis skyrius savo užsibrėžtu darbu ir valdybos sumanumu greit pralenks „praeities laurais" gyvenančius *skyrius, šiuo metu ėmusius skaldytis* grupėmis. Dieve saugok šį skyrių nuo to kelio...

Pobūvio metu buvo pravesta gausi loterija, kurios stambiausias laimikis — tris buteliai „antivalterinės" ir odinis krepšys teko Wolverhamptono viešniai J. Dromantienei.

Laukinis

NOTTINGHAMAS

TIK VIENA SAVAITĖ

Nuo šio šeštadienio beliko tik viena savaitė iki Anglijos lietuvių sąskrydžio, kuris įvyks rugpjūčio 7 d., Nottinghame. Sąskrydžio pradžia 18 val. Pabaiga 24 val. Nottinghamo Apygardos Valdyba, šio sąskrydžio rengėja, prašo visus lietuvius rugpjūčio 7 d. atvykti į pirmąjį tos rūšies sąskrydį Nottinghaman, kur be įvairios programos, atvykusieji susitiks senus pažįstamus ir bičiulius.

Pasilinksminimui groja Coventrio lietuvių *orkestras. Veiks geriausias metuose* bufetas. Šokiai ir žaidimai iki 12 valandos.

WOLVERHAMTONAS

Liepos 19 d. W-tono „Vilties" krepšininkai žaidė su anglų W-tono krepšinio klubo komanda. Pirmajame puslaikyje žaidė „Vilties" atsarginiai, pralošdami 18-8 pasekme. Antrąjį puslaikį žaidė senieji „Vilties" „vilkai", laimėdami 28-24. Rungtynės baigtos 42-36 anglų klubo naudai.

„Wolverhampton Chronicle" korespondentas, pirmajame puslapyje įdėjo dvi dideles rungtynių nuotraukas, straipsnyje „Mystery Team" pažymi, kad anglų spauda turėtų žymiai daugiau atkreipti dėmesį į gerai žaidžiančią lietuvių krepšinio *komanda Wolverhamptone.* „Vilties" krepšininkai, nors ir pirmuosius žingsnius žengdami, daro gerą įspūdį ir, reikia tikėtis, kad jie ištvers užsibrėžtame darbe ir sekmingai garsins mūsų tėvynės vardą.

Žaidė ir taškus pelnė: J. Eitmanas — 12, V. Kelmistraitis — 10, V. Karnilavičius — 8, L. Banaitis — 6, V. Gečas — 0, P. Jasionis — 0, J. Žukauskas — 0, B. Biliūnas — 0.

L-nis.

VOKIETIJA

RINKIMAI Į PLB VOKIETIJOS KRAŠTO TARYBĄ

Rugpjūčio 1 d. įvykstantiems rinkimams į Krašto Tarybą bendruomenė rū*pestingai ir tvarkingai pasiruošė.* Visos didžiosios stovyklos ir apylinkės ir visos darbo ir sargybų kuopos laikų ir tvarkingai atskleidė turinčių teisę balsuoti rinkikų sąrašus. Iš Krašto Valdybai atsiųstų sąrašų nuorašų matyti, kad 65 vietovėse yra suregistruota 3.047 turinčių teisę rinkti lietuvių. Nors dar nemažas skaičius nedidelių seniūnijų Krašto Valdybai dar nėra atsiuntę sąrašų, matyti, kad visi veiklieji bendruomenės vienetai rinkimams yra rimtai pasirengę.

Nustatyta tvarka bendruomenė pateikė ir kandidatus į Krašto Tarybą. Šiems rinkimams pasiūlyta iš viso 43 kandidatai. Amžiumi kandidatų tarpe yra nuo 30 iki 40 m. amžiaus — 16, nuo 40 iki 50 m. — 10, nuo 50 iki 60 m. amžiaus — 13 ir 4 vyresni, kaip 60 m. Profesijomis jų tarpe mokytojų 7, ekonomistų-prekybininkų 6, juristų 4, inžinierių-techników 4, valdininkų 4, kunigų 4, karininkų 3, buhalterių-tarnautojų 3, universiteto prof. bei docentų 2, gydytojų 2, meno istorikas 1, miškininkas 1, farmaceutas 1, studentas-dokotorantas 1. Renkama 12 Tarybos narių.

STATISTINĖS BENDRUOMENĖS ŽINIOS

Naujausiomis statistinėmis žiniomis organizuotąją lietuvių bendruomenę Vokietijoje sudaro 7.407 asmens, iš kurių yra 2.833 vyrai, 2379 moterys ir 2.198 vaikų iki 18 m. amžiaus.

Didžiausias lietuvių skaičius susitekęs Schleswig-Holsteino krašte, kur 39 vietovėse gyvena 2397 lietuviai. Žem. Saksonijoje yra 1.593, Bavarijoje 1.439, Wuerttemberge 421, Nordrhein-Westfalijoje 294, Hessene 266, Rheinland-Pfalze 95 ir Badene 7 lietuviai. Darbo ir sargybų kuopose yra588 lietuviai, o pavieniai gyvenančių 307.

SKAUTŲ VASAROS STOYKLA

Skautai pirmieji iš lietuvių jaunimo Vokietijoje pradėjo liepos 3 d. stovyklauti. Stovyklą įrengta gražioje vietoje, slėnyje tarp kalnų, 3 km. nuo Schriesheimo. Stovyklautojų yra 65. Deja, Vokietijoje siaučiantis lietus gerokai trukdo tinkamai pravesti stovyklavimo programą.

Liepos 18 d. stovyklą aplankė žurnalistas St. Vykintas. Svečias pasidžiaugė gražia jos lietuviška dvasia, kurią jaunimas jaučia, išgyvena ir moka stovyklavimo metu išreikšti. Svečias betgi atkreipė dėmesį į per silpną vaikų maitinimą. Jo nuomone reikia visoms lietuvių organizacijoms *iš viso rimtai susirūpinti pakankamo* vaikų maitinimo reikalu. Pakankamas ir tinkamoje formoje duodamas kalorijų skaičius yra reikalingas tiek jaunimo fizinio išlaikymo, tiek jo nuotaikos atžvilgiu.

Fizinis jaunimo silpnumas jaučiamas kad ir dainų ir skautiškų parengimų ekspresijoje. Ji nėra tokia, kokia būnų jaunimo suvisai geromis sąlygomis augti. Tad, BALF'as ir kitos lietuvių organizacijos turėtų stipriau paremti jaunimą maistu.

VARELIO APYLINKĖJE

Nors Varelio apylinkę sudaro tik seneliai, kurių tarpe yra maža pajėgių visuomenininkų, o ir tų pačių jėgas nuovargis ir ligos kartais pakerta, su didele tėvynės meile ir ryžtu ši senelių bendruomenė, kaip galėdama ir mokėdama, iškilmingai pamini visas mūsų tautai brangias ir svarbias dienas.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Buvęs Kaune - Šančiuose vaistininkas Galkis (vardas nežinomas), prašo paskelbti Chicagos lietuviškuose laikraščiuose, kad jis yra gyvas ir sveikas. Jis širdingiausiai sveikina savo šeimą ir pažįstamus.

Prašoma atsiliepti Endriaus Malinausko žmona. *Šio skelbimo reikalu kreiptis* į Vokietijos Krašto Valdybą, antrašu: Litauisches Zentralkomitee, (17a) Weinheim-Bergstr., Mittelgasse 8, Germany, pridedant susirašinėjimo išlaidoms kuponus.

IŠKYLA IR VASAROS ATOSTOGOS

Liepos mėn. 15 d. paleidžiant gimnaziją didžiosioms vasaros atostogoms, tą dieną gimnazija suruošė didelę iškylą garlaiviu gražiaja Vokietijos Nekaro upe.

Iškyloje dalyvavo beveik visi gimnazijos mokytojai ir mokiniai. Iškylos dalyviai buvo nuvežti Schwetzingeno kuopų vyrų kariškomis mašinomis į Manheimą, iš kur garlaivis plaukė pro gražiąsias Heidelbergo apylinkes Nekaru iki Eberbacho.

Čia iškylautojai išlipo iš laivo ir nedidelėje pievelėje ant kalnų susirinko paminėti didžiuosius Lietuvos vyrus, Darių ir Girėną. Gimnazijos direktorius S. Antanaitis papasakojo apie Darių ir Girėną, apie jų žygį. Paskui oro skautai įspūdingai perskaitė jų paliktą testamentą, padainavo keletą dainų ir padeklamavo eilėraščių.

Grįžę į laivą, iškylautojai nuplaukė iki Heidelbergo, kur jų jau laukė kuopų mašinos parvežti namo. Ekskursija dalyviams paliko labai gražių prisiminimų.

Dalį ekskursijos išlaidų, būtent DM 111, —,sumokėjo už laivą Huettenfeldo Apylinkės Valdyba.

GARBINGAS GIMNAZIJOS SVEČIAS

Prieš pat atostogas gimnaziją aplankė garbingas svečias iš Amerikos, Marijonų Kongregacijos Amerikoje Provinciolas, kun. Valentinas Atkočius M.I.C.

Susipažinęs su gimnazija ir jos moksleivių gyvenimo bei mokymosi sąlygomis, malonus svečias žadėjo kiek galėdamas *padėti Vasario 16 Gimnazijai. Svečias da*lyvavo moksleivių ateitininkų sueigoje, kurios ištraukos buvo įrašytos magnetofono juostoje ir, reikia tikėtis, per JAV radiofono lietuvišką valandėlę pasieks mūsų užjūrio tautiečius.

DIDŽIOJI TALKA GIMNAZIJOS PASTOGEI

Lietuvių Mokytojų Sąjunos Chicagos Apygarda per savo Gimnazijai remti vajaus vedėją, A. Gulbinską, yra sutelkusi ir pervedusi šiuo metu didžiausią vienos lietuvių organizacijos JAV įnašą Gimnazijos Namams

$ 1.760.—

* * * * *

Jau minėta energingo ir pasišventusio 128 Rėmėjų Būrelio vadovo, P. Lukošiūno, Adelaidėje, *talka Gimnazijos Namams* vykdoma su pasisekimu toliau. Šis vienas keliolikos Australijos lietuvių būrelis jau yra paaukojęs Gimnazijos Namams daugiau

DM 2.000.—

* * * * *

P. Lukošiūnas rašo paskutiniame laiške „Taigi, numatytą DM 2.000,— jau perženginu su kaupu ir dar aukos nenustoja plaukti. Vienas tautietis, išgirdęs apie tokių stambių sumų aukojimą, su nustebimu *pareiškė, kad žmonės aukoja, kaip už*hipnotizuoti, o pats varduvių proga pažadėjo paaukoti gimn. namų fondui nemažiau £ 20.0.0., jei kartais ne daugiau".

* * * * *

Pažymėtina senųjų lietuvių emigrantų Prancūzijoje auka

6.000.— fr.

sumos, kuri liūdija visų lietuvių susirūpinimą šiuo lietuvišku švietimo židiniu ir nuoširdų norą pagal išgales jį paremti.

ŽYGIAI VOKIEČIŲ ĮSTAIGOSE BENDRUOMENĖS REIKALAIS

Liepos mėn. pradžioje Krašto Valdybos atstovas, A. Makarskas, ir e.p. Vasario 16 Gimnazijos direktorius, p. S. Antanaitis, aplankė Badeno vyrausybės prezdumo *švietimo ir bendrųjų reikalų skyrius.*

Švietimo skyriuje pasitarta lietuvių gimnazijos techniškais mokslo, mokytojų kvalifikacijų ir cenzo bei kitais reikalais. E. p. direktorius Antanaitis padarė vizitą ir švietimo įstaigos prezidentui Dr. Eichelberger. Draugiškoje atmosferoje vestuose pasitarimuose išsiaiškinta tarp kitko esamo gimnazijos mokytojų sąstato kvalifikacijų pripažinimo eiga.

Bendrajame skyriuje iškeltas gimnazijos pageidavimas įjungti Huetenfeldo vietovę į viešo susisiekimo tinklą. Prezidiumo valdininkai visiškai pritarė šiam reikalui, pažadėdami iš savo pusės paramos, kad Huetenfeldas būtų įjungtas į autobusų susisiekimo liniją Heppenheim-Weinheim.

Kelias dienas vėliau Karlsruhes vyriausybės *prezidiumo augštas valdininkas* aplankė Vasario 16 Gimnaziją, rūpestingai ir nuodugniai apžiūrėjo patalpas bei susipažino su gimnazijos ekonomine būkle. Nors oficialių pažadų iš vokiečių įstaigų pusės nėra duota, bet reikia tikėtis, kad greitu laiku gimnazijai bus skirtos pirmos vyriausybės subsidijos, juo labiau, kad lankęs gimnaziją valdininkas vizitavo ir Bonnos vyriausybės pavedimu.

* * * * *

Autobusų susisiekimo reikalu vietoje išdirbtas Huettenfeldo įjungimo į Heppenheimo-Weinheimo autobusų susisiekimą planas ir pateiktas liepos mėn. 14 d. Weinheime įvykusiame susisiekimo reikalais posėdyje, kuriame dalyvavo savivaldybės ir Karlsruhes vyriausybės prezidiumo atstovai. Pagal planą numatomas tiesioginis susisiekimas su Weinheimu per Hemsbachą iš ryto, pietų metu ir vakare. Planas turi būti priimtas ir patvirtintas visos eilės įstaigų: pašto direkcijos, geležinkelių direkcijos Frankfurte ir vyriausybės *prezidiumo Darmstadte, nes Huettenfeldo* vietovė priklauso Hesseno kraštui, o susisiekimas numatomas Badeno krašto linkme. Tikimasi, kad iki gimnazijos vasaros atostogų pabaigos klausimas bus teigiamai išspręstas.

INDAS, KURIAME KARALIUS LAIKĖ GERIAUSIĄ SAVO VYNĄ

(atkelta iš psl. 2.)

Prisimename vainiko uždėjimo prie Nežinomo Lietuvos Kario kapo, Karo Muziejuje.

O dar vėliau, jau V. Krėvei tą naštą nusikračius, Lietuvą galutinai prijungus prie Sovietų Sąjungos, prisimenu Vilniaus dramos teatro atidarymą, kuriame kalbėjo ir V. Krėvė. Salė jam plojo demonstratyviai, nes V. Krėvė buvo suprastas ir mes buvome jam dėkingi už mūsų moralės ir atsparumo sustiprinimą. Kai kas sakė, kad ir V. Krėvei būdavo paruošti pasakytini žodžiai, bet jis visad juos šalin numesdavo ir kalbėdavo savais, paprastais, lietuviškais. Reikėjo tada tomis sąlygomis gyventi ir dirbti Lietuvoje, kad supratus, kaip gaivinančiai ir mūsų dvasią stiprinančiai veikė į mus V. Krėvė, kur jis bekalbėtų. Jį išgirdę, mes atsigaudavome.

„Praslinks amžiai, pasaulis džiaugsis nauju gyvenimu, žmonės linksminsis ir vargs, džiaugsis ir liūdės, o to, kuris mirė, nėra ir nebebus jau niekados" — taip rašė V. Krėvė „Rytų pasakose".

Bet taip nėra. V. Krėvė visada liks lietuvių tarpe, liks savo raštais, savo „Šarūnu" ir „Skirgaila", savo darbais ir savo meile lietuvių tautai per amžius.

Ir pamanė tuomet karalaitė: — Kaip aš jį čion, šiton rūsin, kur taip tamsu, drėgna ir nešvaru, įvesiu. Jis pasijuoks tada, kad tokioje vietoje laiko mano tėvas geriausįjį savo vyną.

Taip pamanius, ji paliepė nešti vyną atgal dvaran *ir sustatyti indus šviesiame ir gra*žiame kambary, kad jie ten gražiai žibėtų ir džiugintų akis to, kuris juos mato.

Teaplanko tik dabar Arkazaris mūsų šalį, — svajojo karalaitė: — aš jam dabar parodysiu, kame ir kur laiko mano tėvas geriausįjį savo vyną!..

IV

Trims mėnesiams praslinkus vėl aplankė Arkazaris, kaip kad buvo pažadėjęs, to karaliaus rūmus. Kai tik sužinojo karalaitė, kad jos tėvo namuosna įžengė Arkazaris, tuojau liepė jį pakviesti pas save.

Tuojau atėjo Arkazaris, iš kelionės nepersirengęs, dulkėmis apneštas, taip, kaip buvo tik peržengęs slenkstį. Su juo buvo ir tie kur jį atlydėjo. Ir prabilo į jį karalaitė:

— Tu pažadėjai atsakyti man į mano klausimą, kai aš sužinosiu ir tau pasakysiu, kame, kokiuose induose, laiko mano tėvas geriausįjį savo vyną.

— Taip, karalaite, aš tada pasakysiu, ką tu man klausei.

— Einam, ir aš tau parodysiu, kame laiko mano tėvas vyną, kurį jis patsa geria ir kuriuo vaišina garbingiausius savo svečius. Aš noriu, kad tu patsai ir visi tie, kurie su tavim yra, savo akimis pamatytute tuos indus, kuriuose yra laikomas vynas.

Ir nuvedė juos visus karalaitė didelian ir šviesian kambarin, kur nuo trijų mėnesių jau buvo sustatyti aukso indai, geriausio karaliaus vyno pripilti, ir parodė juos atėjusiems, kalbėdama:

— Matai dabar, Arkažari, ir jūs visi, kurie jį atlydėjote, kame mao tėvas, šios šalies karalius, laiko geriausįjį savo vyną. Aukso induose jisai laiko jį!

Dabar noriu, kad tu man atsakytai, ką aš tavęs klausiau.

Matydamas tai Arkazaris ramiai nusišypsojo ir tarė:

— *Dabar aš matau, kad tu tikrai žinai,* kame tavo tėvas laiko geriausius savo vynus, ir neabejoju, kad šie vynai, kurie čia, šituose aukso induose laikomi, yra patys gerieji.

Aš tau turiu duoti dabar atsakymą į tavo klausimą, karalaite, ir duosiu. Bet gi tu pa*ti matai, kad mes visi iš kelionės dar neat*silsėję, dulkėmis apnešti ir nuvargę. Mano lūpos nusmogojusios, liežuvis išdžiūvęs, burna seilių nebetekusi, ir gerklė man tiek sausa, jog aš vos galiu žodį ištarti. Būk *mums, karalaite, gera ir pirm,* nei aš toliau kalbėsiu, pavaišink mus šituo vynu, kad mes galėtume smogus pravaryti.

Tuojau pašaukė karalaitė tarnus, liepė atnešti aukso taures ir įpilti iš šitų indų vyno, kad užgertų Arkazarį *ir tuos, kurie su juo* buvo.

Vos paragavęs, atidavė Arkazaris taurę su vynu atgal, kalbėdamas:

— Tokio menko vyno aš nesu pratęs ger*ti. Karalaite, tu piktai iš mūsų pasityčiojai,* užgėrus mus ne vynu, tik raugu, kokio negeria net paskutinis mūsų šalies pavargėlis.

Kiti, vos tik paragavę, irgi grąžino taures kalbėdami:

rio gerti negalima!

rio gerti negallma!

— Aš netikiu, karalaite, kad šitas vynas būtų patsai geriausias visų tavo tėvo vynų, — kalbėjo Arkazaris.

— *Ar tu pati apsirikai, ar tavo tarnai ap*gavo tave.

— Šitas vynas yra patsai geriausias! — atsakė supykusi karalaitė.

— Aš pati ragavau kiekvieną indą pilda*ma ir apsirikti negalėjau. Jūs taip kalbate,* norėdami pasityčioti ir užgauti mane!

— Tarnai! — šaukė karalaitė: — duokite man aukso taurę, iš kurios geria vyną mano tėvas. Aš noriu pati paragauti ir pa*matyti, kaip meluoja šitie svetimšaliai.*

O kada tarnai atnešė aukso taurę, iš kurios geria patsai karalius jie pripylė vyno iš aukso indų ir padavė karalaitei. Paragavusi pamatė ji, kad tiesą kalbėjo Arkazaris ir tie, kurie vyno ragavo. Ne vynas tai buvo ir net vynu nekvepėjo, bet kažkokis labai neskanus gėralas, rūgštus ir negardus, kurio žmogus gerti nebegali.

Iškrito taurė iš karalaitės rankų ant grindų, o ji pati, kėdėn atsisėdusi, ėmė gailiai verkti, manydama, kad aitriai pasijuoks ir karčiai ims tyčiotis dabar iš jos Arkazaris ir tie, kur su juo buvo.

Bet Arkazaris paliepė išeiti visiems iš menės ,ir kai juodu venu pasiliko, priėjo, paėmė karalaitę švelniai už rankos ir ėmė klausti, kaip galėjo tai atsitikti.

Verkdama ir ašarodama papasakojo jam karalaitė visa, kaip buvo. Kada ji baigė kalbėjusi, tarė jai Arkazaris:

Matai, karalaite: kada tavo tėvas nori, kad jo vynas būtų geras ir nesugestų prarūgęs, jis laiko jį moliniuose induose, kurie yra negražūs žmogaus akim; bet tuose negražiuose induose, kurie guli žemai drėgnose ir nešvariose rūsyse, nesugenda vynas, tik dar gardesnis tampa, todel juose ir laikomi geriausieji vynai, kuriuos vien tik pats karalius geria ir garbingiausius savo svečius vaišina.

O kada geriausįjį vyną tu perpylei iš molinių aukso induosna, sugedo vynas, raugu pavirto, ir niekas nebegali ir nebenori jo gerti, net menkiausias vergas, net nuskuręs pavargėlis.

Taip, karalaite, daro ir dangaus karalius, kaipo daro ir žemės valdovai. Kada jis nori, kad žmogaus siela, jo širdies vynas, būtų kilniausia ir geriausia, kad ji nesipuikintų ir nenuklystų į blogą kelią, jis laiko ją negražiame žmonių akims inde...

Dabar tu žinai, karalaite, ko žinoti norėjai?...

— Žinau! — atsakė per ašaras karalaitė...

(pabaiga)

„PLŪDO KRAUJU - BET NEPASIDAVĖ"

IŠ PULK. LEIT. GREGORIJAUS STEPONAVIČIAUS BURLECKIO PARODYMŲ

1. Asmuo: G. S. Burleckij (alias Viktorov) yra arti 40 metų amžiaus, pauralės kazoko batsiuvio sūnus, vedęs. Jis baigė zootechnikų mokyklą ir nuo 36 metų yra komsomolo narys. 1938 m. baigė NKVD karinikų akademiją leitenanto lipsniu. Į komunistų partijos narius pakeltas 1943 m. ir apdovanotas 6 Sovietų ordinais. Jis buvo paskirtas į MVD-NKVD kariuomenę (voisk) ir tokiu būdu nėra vadinamasis „operatyvinis" MVDistas, kaip garsusis kpt. Chochlovas. Tarp sovietinio saugumo kariuomenės ir eilinių saugumiečių panašus skirtumas, kokš kad buvo tarp „SS ginklo dalinių" (karinių) ir paprastųjų SS-ininkų (ėjusių policijos funkcijas). Jis sakosi, kad jo profesija esanti karininko ir kad yra dalyvavęs „didžiajame tėvynės kare".

Jau 1943 metais, vos atkariavus vokiečių kariuomenės okupuotus Tarybų Sąjungos plotus, MVD daliniai pasiunčiami tenai „manevrų". Taip 1943 m. lapkričio mėn. MVD daliniai likviduoja ir sugaudo karačų autonominės srities gyventojus, kurie išvežami į sovietinę Aziją. Toliau eina 1943 gruodžio mėnesį kalmukų autonominės respublikos likvidavimas. 1944 vasario 23-ją, „raudonosios armijos" šventės dieną, iki vieno išvežami čečėnų-ingušų respublikos gyventojai — su komunistų partijos nariais priešakyje. Po jų eina Krymo totorių išvežimas. Liudininkas pasakoja, kad kalmukų išvežimuose rusai buvo tiesiog priblokšti ir vos nemetė ginklų iš baimės. Kalmukai, masėmis suvaryti su vaikais kaip gyvuliai, neištarė nė vieno žodžio. „Tai buvo reakcija žmonių, kurie už mus buvo visa galva aukštesni savo žmoniškumu ir prakilnumu. Aš tada susigėdau savo rusiškos kilmės", pareiškė pulkininkas. Šiems deportacijų veiksmams vadovavo tuometinis vidaus reikalų viceministeris lietuviams gerai pažįstamas Serovas, kuris šiuo metu eina atkurtosios MGB viršininko pareigas. Operatyviniams veiksmams Kryme vadovavo gen. pulk. Kabulovas — su štabo būstine Simferopolyje.

Liudininkas sakosi per šias operacijas įsitikinęs, kad būti MVD kariuomenės karininku reiškia būti skerdiku. Tada pasirūpino, kad būtų perkeltas į pasieniečių dalinius. 1944 metais jis iškeliamas Lietuvon.

2. Kova prieš „banditus" pavergtoje Tėvynėje. Visus, kurie jų režimui priešinasi su ginklu rankoje, bolševikai vadina „banditais". Kalbėdamas apie Lietuvos „banditus", pulk. Burleckij pakartotinai pabrėžė, kad tai ne banditai, o patriotai, narsūs kariai, kurių bolševikai niekad nėra ginklu ir kovoje nugalėję. Prieš jam atvykstant Lietuvon ten jau ėjo „valymai". Vadinasi, Lietuvos „išlaisvinimas" žmonėms atnešė egzekucijas, deportacijas, tardymus, sovietinę aroganciją, vienkiemių ir ištisų kaimų deginimą. 1944-1945 metų „valymuose", liudininko žiniomis, dalyvavo šie daliniai: 1. Maskvos šaulių divizija ypatingiems reikalams, dvi divizijos operatyvinių dalinių ypatingiems reikalams, (štabas Vilniuje su viršininku gen. Vetrovu 23, 24, 94, 85, 97 „pagraničnikų" specdaliniai (rinktinės), gausybė milicijos, „liaudies gynėjų" (stribų), partinis aktyvas ir reguliariosios raud. armijos daliniai, jų tarpe — specialūs baudžiamųjų ekspedicijų vienetai.

Visas kraštas buvo padalintas į operatyvinius sektorius, iš kurių liudininkas atsimena Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Trakų, Panevėžio, Tauragės ir Jurbarko apygardas. Kiekvienai apygardai buvo skiriamas „načalnikas" — politinis įgaliotinis — su MVD pareigūnais, atsiųstais iš Maskvos, ir operatyvinio sektoriaus atstovai — kariškiai. Tokių B. atsimena gen. Vetrovą, gen. Bičkovskį (Tarybų Sąjungos „didvyrį"!), pulk. Medviedjevą, 95-tos pasieniečių rinktinės vadovą, pulk. Skorodumovą ir kitus. Tuo pat laiku prie Lietuvos komunistų partijos centro komiteto atidaromas „specialus orgbiuras", kuriam vadovauja iš Maskvos atkeltas visasąjunginės kompartijos ck narys Suslovas. Šis pareigūnas, nors formaliai žemesnio laipsnio už Lietuvos kom. partijos galvas, vadovauja visai akcijai ir yra atsakingas už jos eigą. Tasai „orgbiuras" atsakingas tik Maskvai, o jo uždavinys — „įtvirtinti tarybinę valdžią Tarybų Lietuvos teritorijoje". Jis koordinuoja ir telkia visą vietinį valstybinį ir partinį aparatą vienam tikslui — sužlugdyti pasipriešinimui, likviduoti patriotinei lietuvių tautos rezistencijai. Kariniam sektoriui vadovauja vidaus reikalų komisaras gen. Bartašiūnas. Jo štabas sudarytas iš visasąjunginių NKVDistų.

Kovai prieš partizanus koncentruojamos didelės NKVD pajėgos. Partizanai gerai ginkluoti, jų esama visur ir niekur. Ginkluoti tiek vokiškais, tiek rusiškais ginklais, kai kur minosvaidžiais, artilerijos pabūklais, o vietomis net ir lėktuvais. Prienų-Rūdos girių kvartalai mėnesiais dieną naktį „šukuojami". Be rezultatų. Pagauti partizanai patys žudosi, nepavyksta tarpe jų įkišti agentų, tardomi neišduoda paslapčių — net po didžiausių kankinimų. Nustatoma, kad jie turi susikrovę dideles atsargas. Kariuomenė greit pavargo — ir iš tarybinės valdžios „įtvirtinimo" nieko neišėjo. Tada griebtasi desperatiškų priemonių. Skelbiama amnestija „banditams", kurie savo noru pasiduos, atiduos ginklus, ir net pažadama pagalbos legalizuotis: dokumentai, darbas, asmens neliečiamybė. Pasisekimas — lygus nuliui.

Tuo pat metu 1944 m. rugsėjo mėnesį Panevėžyje šaukiamas operatyvinių įgaliotinių slaptas pasitarimas. Į jį atvyksta ir pats Burleckis. Jame dalyvauja LKP ck sekretorius A. Sniečkus, gen. Bartašiūnas, operatyviniai apygardų įgaliotiniai, vienetų vadai ir pavaduotojai politiniams ir propagandos reikalams bei vietinių NKVD teritorinių vienetų pareigūnai. Pasitarimui vadovauja tuometinis vidaus reikalų komisaro Berijos pavaduotojas Kruglovas (dabartinis vidaus reikalų ministeris) su specialiais Berijos ir Stalino įgaliojimais. Jis pirmiausia duoda padėties apžvalgą, išpeikia Sniečkų ir Bertašiūną, kuriems išreiškia asmeniškai draugo Stalino ir politbiuro nepasitenkinimą operacijų eiga. Jis įsako iš „žodžių pereiti į veiksmus". Reikia atimti iš banditų „bazę", kuria jie remiasi: tai — šeimos nariai, „buožės", inteligentai, giminės. Jis įsako šią visą „bazę" išdeportuoti. Įsako sustiprinti agentų veikimą panaudojant provokatorius. Pinigas, esą rolės nevaidina. Visomis priemonėmis reikia naudotis: papirkimu, žudymu, patriotiniais jausmais, tardant esančios leistinos visos priemonės. Esą, tačiau viena sąlyga: reikia būtinai išspausti teisybę. Tuo pat metu reikia laukti naujų karinių operacijų išdavos. Naujai bus valomi miškai, laukai ir gyvenamosios vietos. Čia reikia naikinti partizanų — „banditų" — „gyvąją jėgą". Kas valymų metu bėga, traukiasi — šaudyti be tardymo, jeigu pabėga kas nors — „banditas" ar ne — į kokią gyvenamąją vietą — ją sunaikinti. Gyvuliai, paukščiai ir t.t. perduodami vietinės kompartijos organams. Baigdamas Kruglovas išreiškė viltį, jog pareigūnai parodys, kad jie esą verti tokio didelio vidaus reikalų komisaro, kp ck-to ir vyriausybės pasitikėjimo. Operacijas reikia baigti greit ir pagrindinai.

Ir buvo įsakymai vykdomi! Bet kaip! Žmonės imta masiškai žudyti, kaimai deginti, belaisviai kankinti ir daužyti. Čia liudininkas duoda visą sąrašą kankinmo priemonių, kurias šlykštu ir pakartoti. „Lietuvių tauta dūsavo ir plūdo krauju — tačiau ji nepasidavė", sako pulk. Burleckis. Jis sakosi, kad jo dalinys dalyvavo „likviduojant" pietinės Lietuvos partizanų vadą Miškinį. Tačiau ir šios priemonės neprivedė prie vadinamojo „banditizmo" likvidavimo. Galiausiai patys partizanai nutarę savo išorinę veiklą sustabdyti. Jie esą pamatę, kad aktyvus priešinimasis atnešąs milžinišku nuostoliu ir kad greit neduos kitų rezultatų. Todėl Lietuvos partizanų vadovybė nutarusi pakeisti savo taktiką — įdant išgelbėtų kadrus, kaip pareiškė liudininkas. Tik dėl to „sustiprėjęs" sovietinės valdžios režimas Tarybų Lietuvoje.

Pulk. Bureckis buvo perkeltas į šiaurės Rytprūsius ir į Lietuvą grįžo 1949, kur išbuvo iki 1951 m. pabaigos. Grįžęs jis jau radęs įvedamus kolchozus. Kolchozinimo metodai — tie patys, kaip Rusijoje, — lydimi tūkstančių deportacijų. Burleckis kviečia netikėti sovietinėmis melo statistikomis apie kolchozus. Lietuvoje kolchozininkai neateina iš ryto į darbus. Vos vos pavyksta juos varu privaryti prie darbo apie kokią 11-12 valandą, ir tai tik pusę arba du trečdalius. Švenčių dienomis ar turgaus dieną jie visai nepasirodo. Jie mieliau dirba, gerai ir sunkiai, savo namuose. Tokia padėtis verčia sovietus sėjos ir dagos metu pagalbon žemės ūkio darbams atlikti pasiųsti kariuomenės dalinius. Jisai sako, kad tai labai blogai atsiliepia į kareivių politinę moralę, nes jie patys yra daugiausia ūkininkų vaikai, ir greit išsivysto tarp jų ir kolchozininkų solidarumas, kurio labai nemėgstanti partinė valdžia. Partizaninio judėjimo ranka vis dar tebejaučiama. Čia vienur, čia kitur dingsta ypač pasižymėję pareigūnai, kurie išvežami į pelkes ar miškus. Būdinga, kad daugiausia keršijama lietuviams komunistams, kurie laikomi išdavikais. Kitas Rusijos tautas partizanai mažiau liečia, žinodami, kad jie yra tik akli įrankiai.

Ir tuo metu dar ėjo kovos ir valymai, kuriuos vykdė teritoriniai MVD daliniai: dvi operatyvinės kariuomenės divizijos, antroji bei 4-oji divizija, vadovaujama Vetrovo ir gen. Pijaščiovo. Blogiausia bolševikams tačiau buvo tai, kad pairo jų pačių karių moralė. Vis dažnėjo kareivių perbėgimai pas partizanus. Pats pulk. B. sako, kad tokių žiaurumų, kaip Lietuvoje, jis nėra išgyvenęs per visą savo „karjerą", kad tokių laisvę mylinčių žmonių niekur nėra matęs ir kad tik ten, Lietuvoje, galutinai įsitikinęs sovietinės sistemos pragaištingumu, apsisprendęs iš to pragaro sprukti.

Taip byloja apie Lietuvos aktyvų pasipriešinimą vienas iš jo buvusių naikintojų, pats akivaizdžiai stebėjęs mūsų tautiečių nuostabią drąsą, pasiaukojimą ir savojo krašto meilę.

3. Kaip vykdomi bolševikiniai „rinkimai", „demokratiškiausi visame pasaulyje", kad kad visokie jų rinkimai esą „laisviausi", tuo būdu „visa tauta parodo partijai savo pritarimą" etc. Tačiau visai ką kita sako šiurpi tikrovė. Tą tiesą viešai patvirtina kad ir pereitais metais laisvėn pasitraukęs MVD pulk. Burleckis, turėjęs daugybę progų pats tokius rinkimus stebėti iš arti tiek Lietuvoje, tiek Sov. Sąjungoje. Jis ne tik liudijo Kersteno komitetui, tiriančiam komunistinę agresiją, bet iš Muencheno taip pat kreipėsi „Amerikos Balso" bangomis į savo tautiečius rusus. Vienoje kalboje jisai rusams pavyzdžiu pastatė lietuvius, kurie įrodė, kaip reikia priešintis bolševikų režimui, pabrėždamas, kad laisvės troškimo lietuviuose užgniaužti nepavyksta nė bolševikams. Jis pirmiausia šitaip pavaizduoja „rinkimus" Rusijoje: „Rusijoje žmonės seniai apsiprato su tuo sovietiniu „falšu", kuris vadinamas „rinkimais". Rusijoje niekas iš balsuotojų neina į specialiai parengtas rinkimų kajutes — nebent dar prirašyti į biuletenį papildomų partijos liaupsinimų. Tiesa, žmonės eina balsuoti jau iš pat ryto. Ateina ne dėl rinkimų, o dėl „bufeto", pastebėjo kalbėtojas. Sovietų propaganda, žinoma, pučia, kad tai yra „entuzlazmo pasireiškimai". O faktiškai — visai kas kita! Bufetai apkrauti įvairiomis gėrybėmis: dešrelėmis, sviestainiais, pilna alaus saldainių — ir viską galima gauti labai pigiai. Ne balsavimo urna, o bufetas patraukia „rinkėjus". Jau vaikai klausia motinas: „Kada bus „vibori" (rinkimai) — ir jų laukia kaip Velykų. Kiti skuba iš ryto „atbalsuoti", nes rinkimai jiems reiškia laisvą dieną, tad likusią dienos dalį nori bent pasilsėti. Jau apie 10-11 valandą bufetai tušti. Kas vėliau ateina, nieko nebegauna — nebent dar pasigerti ir pašokti. Štai kodėl Rusijos rinkėjai jau „atbalsuoja" iš pat ryto pradedant 6 valandą!

Visai kitas vaizdas, Burleckio teigimu, Lietuvoje, kur jis atsidėjęs stebėjo „rinkimus" 1950 m. į TS Aukščiausiąją Tarybą (pavasarį) ir į vietines tarybas rugsėjo mėnesį. Dvi tris savaites prieš rinkimus pradeda jaudintis saugumo organai. Iškratomi rinkiminiai būstai ir pastatomos sargybos. Rinkiminių komisijų nariai, be urnų, rinkiminių lapelių ir bylų, ateina nešini automatais. Jokių eilių nepastebėti — nėra rinkėjų, kurie domėtųsi rinkimais arba bufetais. Ateina 11-12 valanda ir balsavusiųjų skaičius vis dar labai menkas. Ateina 3-4 valanda po pietų — ir vis dar nėra patenkinamų rezultatų. Menki duomenys telefonu pranešami į centrus, ir tada prasideda plūdimai, barimai, pykimai ir rėkimai tarp pačių bolševikų. Duodami įsakymai, grasinama represijomis ir t.t.

Pagaliau rinkimų komisijų nariams nieko kito nebelieka, kaip lankytis po rinkėjų butus, žinoma, su policijos apsauga. Žmonės, vos tik pamatę ateinančius, tuoj sprunka pro kitas duris laukan, lieka tik vaikai, seneliai ir paliegėliai. Nieko kito tada neišeina, kaip grįžti į būstą pasiimti urnų ir priversti rinkėjus „balsuoti" vietoje. Tačiau tai per ilgai užtrunka. Seniai ir ligonys atsikalbinėja — esą, jie per silpni biuletenį įmesti urnon. Juokas pagaliau paima pačius „aktyvistus", rinkimų komisijų narius ir sargybinus. Patys drebėdami dėl savo kailio, jie grįžta atgal į būstą ir visi susėda „prie darbo". Įmeta biuletenius į urnas nebalsavusių vardu ir sąraše atžymi „pragolosoval", kad išsaugotų savo sprandą nuo valdžios keršto...

„Taip, — sako pulk. Burleckis, — vyksta rinkimai Lietuvoje, kur viešpatauja tie patys sovietai, kaip ir Rusijoje. Tačiau Lietuvoje žmonės dar žino kas yra laisvė, ir kad jos niekas iš jų negali atimti"...

ATITAISYMAS

Šio numerio pirmajame puslapyje straipsnyje „VINCAS KRĖVĖ — MICKEVIČIUS LIETUVIS PATRIOTAS" įsibrovė nemaloni techniška klaida: straipsnio pabaiga įlaužta į trečiojo puslapio atkarpos pirmąją skiltį. Skaitytojus ir straipsnio autorių prof. S. Žymantą už šį neapsižiūrėjimą atsiprašome. **Redakcija.**

LIETUVOS ISTORIJA

LIETUVOS PAŠTO

ŽENKLUOSE!

Visų Europos kraštų pašto ženklai galima gauti prieinamomis kainomis. Papiginimas jauniesiems filatelistams — mokyklinio amžiaus.

Rašyti: Mr. E. VILNIS, 16, Addisson Rd., Kensington, London W. 14.

J. Kuzmickis

„MĖLYNOS SUKNELĖS" KLOSTĖSE

(atkelta iš psl 2.)

dokumentų ir pan.), tačiau kiekvienas turime sutikti, kad šitaip kaip aprašė Daubaras, galėjo pasitaikyti tikrovėje. Man pačiam atrodo, kad autoriaus taip gerai išstudijuotos Anglijoje veikiančių raudonųjų agentų veiklos smulkmenos, jog atskiri epizodai primena net kaikuriuos žinomus mūsų gyvenimo faktus.

Kartu autoriaus pasistatytoji idėja — įtaigoti vienybę, susiklausymą, nes tai aštriausias ir efektingiausias antikomunistinis ginklas —turėtų palenkti daug ką apsimąstyti ir pasidaryti atitinkamas išvadas.

IV. BAIGIAMOS PASTABOS

Gražinos bendrakeleivis pakeliui į Londoną taip filosofavo apie kūrybą: „Kai būdama Londone nueisite į meno galeriją, pastebėsite, susidomėsite tais paveikslais, kurie, jei jų kūrėjų biografijas pastudijuosite, sukurti tada, kai autorius kentėjo, žavėjosi, siekė ne pinigo, bet tos širdies, kuri įgalino visa tai išreikšti drobėje ar popieriuje"... (67 psl.).

Jeigu atsimintume Gundolfą, kuris tvirtino, kad rašytojų gyvenimas ir kūryba yra identiški (tie patys, panašūs) dalykai ir pridurtume šį Daubaro veikėjo samprotavimą, —turbūt būtume linkę Gražinai priskirti perdaug reikšmės. Tačiau man rodos, kad ne kartą didelė idėja labiau įkvepia kūrėją, nei visos žemės grožybės. Ta idėja čia — ne moteris, ne jos vertybės, bet greičiausiai tėvynė, kuri ir tremties laiku pareikalauja tiek daug aukų.

Kitas rašytojas, rašydamas tokį kūrinį, gal būtų kitaip sukirpęs: vienas galbūt būtų išleidęs kaikuriuos pasakojamuosius epizodus (pliotkus, sueigas su oficialiomis kalbomis), kitas galbūt savižudžio Rindžiaus laišką intrygos įtampai būtų kitoje vietoje užregistravęs, trečias galbūt būtų daugiau dėmesio atkreipęs į sakinių apšlifavimą ir psichologinį charakterių pagilinimą ar labiau išryškintų pačią atomazgą (pig. anglų rašytojo Paul Gallico „Trial by Terror"). Gimininga apysaką rašydamas, J. Gliauda („Ora pro nobis") taipgi suko sau būdingu ryškaus suidėjinimo keliu; Michael Burn „The Midnight Diary" apysakoje, vaizduodamas nacionalizmo ir komunizmo auką Ireną, ryškino daugiau pagrindine veikėja („the story of human being")...

Br. Daubarui, atrodo, daugiau rūpėjo įvykiai, tremtinių drama, ir jis pirmiausia stengėsi duoti vaizdą — tremtinius raudono voro voratinklyje, paskui ryškino patį raudonųjų agentų veiklos metodą ir tik vėliau — tarsi priemone literatūros kūriniui — davė galeriją žmonių, tarpiškai ar betarpiškai paliestų raudono voro narpliojančių kojų.

Ar autorius pasakė ką nors naujo? Taip, pasakė. Galbūt ši apysaka mums, šios salos gventojams, neatrodo tokia aktuali dabar,kai patys stovime ant verdančio Vezuvijaus keteros, tačiau ji bus aktuali ir tada, kai, grįžę į iškovotus tėviškės namus, norėsime prisiminti ar kam nors papasakoti savo kryžiaus kelius.

Mūsų knygų lobyne bene Br. Daubaro „Mėlyna suknelė" pirmoji apysaka, kuri vaizduoja, anot autoriaus, vieną sustojimo stoties.

1954.VII.20.

TARPUSAVIO VEIKSN. SANTYKIAI

PERSPAUSDINTA IŠ „N. LIETUVOS"

MEDŽIAGA ISTORIJAI

J. E. Min. S. Lozoraičiui Romoje.

Ekselencija,

Tamstos 1954. I. 3 laišką gavau I. 5. Labai dėkoju. Jame Tamsta praneši, kad „artimiausiomis savaitėmis iš viso negalėsi išvykti iš Romos", tad tenka priimti tame pačiame laiške Tamstos padarytą pasiūlymą „pasitarti laiškais!", nes aš į Romą negaliu vykti dėl to, kad dabartiniu metu jau koks laikas kas antra-trečia diena turiu važiuoti į Tiubingeną pas gydytoją, o K. Žalkauskas dar ir šiandien guli lovoje. Tokiai būklei susidarius, tik laiškų keliu galime klausimą aptarti ir padaryti reikiamų žygių nepasivėlavę.

Savo 1953. 12. 20 laiške buvau pasiūlęs Tamstai du punktu aptarti: 1. Didžiųjų konferencijos klausimas — mūsų nusistatymas jos reikalu ir 2. Atstovų skyrimo reikalas.

Dėl pirmo klausimo, t.y. keturių konferencijos Berlyne sausio m. 25 d. visai pritariu min. P. Žadeikio pasiūlymui, būtent, kad diplomatinės notos turinį ir procedūrą sutaria LDŠ ir VLIKo pirmininkas. (Pro memo. 1953. 12. 23). Tokios notos projektą aš Tamstai atsiųsiu už kelių dienų. Tikiuosi, kad tuo pat metu gausiu Tamstos projektą susipažinti ir savo pastaboms padaryti. Tuo būdu sutaupysim laiką, kurio turime nedaug.

Nėra tikra ar Lietuvos klausimas nebus iškeltas Berlyno kalbamoj konferencijoj. Atsargumo dėliai mes turėtumėm pasirengti visam kam. Todėl manau, kad viena nota tenkintis nereikėtų. Mūsų atstovai Vašingtone, Londone ir Paryžiuje galėtų, manau, padaryti tos ar kitos formos demaršus, kad Lietuvos išlaisvinimas nebūtų paaukotas derybų metu ir kad JAV ligi šiol laikytą poziciją užgrobtų kraštų atžvilgiu būtų išlaikyta. Prašyčiau Tamstą mano pasiūlytą mūsų atstovų demaršų reikalą su jais išsiaiškinti. Aš iš savo pusės to žygio nedarysiu, kol negausiu Tamstos tuo reikalu nuomonės.

Kadangi klausimas labai svarbus ir Konferencijoj gali iškilti netikėtai klausimai, kurie mus lies labai artimai, todėl labai praverstų Berlyne Konferencijos metu turėti savo stebėtojų. Jų turėtų būti, mano manymu, bent du: vienas iš diplomatų pusės, kitas iš VLIKo. Iškilus tam ar kitam mūsų reikalui, jie vietoj turėtų susiorientuoti, kas ir kaip daryti. Tų stebėtojų pareiga būtų taip pat palaikyti artimus ryšius su kitų kraštų stebėtojais, pirmoj gi eilėj — su latvių ir estų.

Dėl antro klausimo. Paskutiniajame mūsų pasitarime Romoje atstovų skyrimo reikalu buvo padarytas Tamstai toks pasiūlymas — „Svetimoms valstybėms Lietuvos atstovą skiria VLIKas su Min. Lozoraičiu, kaip Diplomatinės Tarnybos Šefu. Sutartą atstovą VLIKo ir savo vardu pristato Min. S. Lozoraitis tai pažymėdamas reikiamuose raštuose, kuriuos pasirašo abu deleguotojai. Pristatytas atstovas kalba VLIKo ir Lozoraičio vardu".

Norėdamas susitarimo ir bendro ir vieningo darbo, einu toliau į kompromisą ir siūlau sutartą su VLIKu atstovą pristatyti tik Tamstos vieno parašu.

Jei Tamstai ir šitas pasiūlymas nepriimtinas, gal Tamsta teiksiesi savo kompromisinį pasiūlymą patiekti. O gal Tamstai būtų priimtinas, kaip išeitis iš to sustingusio taško, kuris tikrai Lietuvos laisvinimo darbo nelengvina, arbitražas. Ši idėja man buvo pakišta paskutiniu metu iš pašalio. Jei mes negalim susitarti šiuo klausimu, gal suras mums susitarimo formulę kiti nuošalūs, objektyvūs ir Lietuvai nusipelnę vyrai.

Būčiau dėkingas Tamstai, jei visais šiais mano iškeltais klausimais greit praneštumėte savo nuomonę.

Su augšta pagarba

M. Krupavičius.

1954. I. 5.

* * * * *

Augštai Gerbiamas Prelate,

Esu gavęs Tamstos laišką iš III. 20. Į Tamstos I. 5. laiško dalį, liečiančią pozityvų darbą, būtent, surištus su Berlyno konferencijos žingsnius, mano buvo atsakyta netrunkant ir išsamiai. Mano įsitikinimu, Lietuvos interesai reikalauja iš mūsų šitokio, konkretaus darbo, o ne tokių klausimų kėlimo, kaip Lietuvos atstovų skyrimas. Kiti konkretūs darbai neleido man anksčiau atsiliepti į Tamstos iškeltą atstovų skyrimo klausimą.

Darydamas tai dabar, aš atkreipiu Tamstos dėmesį į tai, kad jeigu kas norėtų priimti Tamstos pasiūlytą formulę dėl Lietuvos atstovų skyrimo, turėtų neišvengiamai pritaikyti ją taip pat ir VLIKui, ir šitoj plotmėj Tamstos siūloma formulė atrodytų šitaip: „VLIKo narius priima VLIKan ir VLIKo V. Tarybos pirmininką ir narius skiria Lietuvos Diplomatijos Šefas ir savo vardu pristato VLIKan prel. M. Krupavičius, tai pažymėdamas reikiamuose raštuose, kuriuos pasirašo tik jis, o ne abu deleguotojai. Pristatytasis narys veikia L. Diplomatijos Šefo ir Krupavičiaus vardu".

Kaip žinoma, aš neturiu jokių pretenzijų subordinuoti sau VLIKą dalyvaujant jo narių parinkime ir nustatyme. Lygiu būdu aš nelaikau galima, kad Lietuvos diplomatiniai atstovai būtų subordinuoti VLIKui, darant juos priklausomus nuo VLIKo paskyrimo, kaip kad Tamstos siūloma.

Aš tikiuosi, kad dar kartą paskaitęs savo formulę, Tamsta pamatysi jos keistenybes. Šiaip jau tenka pastebėti, jog aš nesu nei Abdul Hamidas, nei kaliošų fabrikantas ir todėl neturiu jokių savo atstovų, kurie veiktų „Lozoraičio vardu".

Su augšta pagarba

St. Lozoraitis.

J. M. Prelatui
M. Krupavičiui.

Roma, 1954. III. 25.

Laisvoji tribūna

AR PRIIMSITE BRITŲ PILIETYBĘ

Prieš kurį laiką turėjau Londone antrąjį apklausinėjimą — screaningą. Visi mano atsakymai ėjo sklandžiai, tik kai buvau paklaustas — ar priimsite britų pilietybę, — turėjau valandėlei stabtelėti. Tą valandėlę ir kilo klausimas, kodėl nei mūsų veiksniai, nei organizacijos, nei spauda tuo klausimu išsamiau nepasisako? Kaip atsakyti? Kokia po mano atsakymo bus ateitis šiame krašte? Apsispręsdamas, turėčiau išsiaiškinti kai kuriuos klausimus, nes, pirmiausiai, turiu Lietuvos pilietybę. Kai kurios valstybės nepripažįsta okupacijos, o pripažįsta Nepriklausomos Lietuvos diplomatines misijas ir jų išduotus dokumentus. Tų valstybių tarpe ir D. Britanija. Čia atvažiavau ne kaip laisvas imigrantas iš savo laisvo krašto, bet kaip benamis, laikinai jieškodamas duonos ir pastogės. Tiesa, oficialiai čia mes vadinami E. V. W. (European Volunteer Worker). Tikiu į mūsų krašto išlaisvinimą, todėl tam laikui, laikinam, kita pilietybė būtų lyg ir nereikalinga. Jei priimčiau šio krašto pilietybę, be teisių, kurias įgyčiau, apsikraučiau ir šio krašto piliečio pareigomis, kurios, kartais, būtų nesuderinamos su mano krašto piliečio pareigomis. Pavyzdžiui, kilus karui, priėmęs britų pilietybę, turėčiau eiti ginti Anglijos. Bet jei įsikištų mano krašto valdžios atstovai ir mane pašauktų ginti mano tikrosios tėvynės? Turėdami savo pilietybę ir neturėdami valstybės, primename pasauliui šią netiesą, dėl kurios kovoja mūsų diplomatinės misijos ir organizacijos. Manau, kad toms institucijoms, nustojus savų laisvų piliečių, veikimas gerokai pasunkėtų?

Demokratinėje valstybėje piliečiai iš jos gauna viską, ką tik toji valstybė išgali. Už tai ir piliečiams uždedamos įvairios pareigos. Viena pirmųjų — nepalikti krašto — valstybės. Net išvykstant, ar norint priimti kitą pilietybę reikalingas leidimas. Gyvenant nepriklausomą gyvenimą tuos leidimus duoda valstybės valdžia. Taigi ir dabar, tremtyje, priimant naują pilietybę, turėtume gauti leidimus iš valdžią atstovaujančių Diplomatinių Misijų ar VLIKo. Sauvališką pilietybės išsižadėjimą norėčiau laikyti išsižadėjimu savos motinos. Kai kas sako, kad priėme svetimą pilietybę daugiau galime padėti savo kraštui. Abejoju, ar šitoksai tvirtinimas realus, nes praktiškai, priimdami kitas pilietybes, pirmoje eilėje pakenktumėm mūsų išlaisvinimo darbą vedančiom institucijoms. O jei šitam išlaisvinimo darbui kenkiama, tai nebegali būti kalbos apie „naudingumą".

Kaip šiuo metu sielojamasi dėl nutautėjimo, taip reikėtų sielotis ir dėl nusivalstybinimo. Mažiausiai VLIKas turėtų pareikšti savo nuomonę dėl nusivalstybinimo, priimant kitą pilietybę.

A. Molis.

NEPADEDAMA, BET KENKIAMA

Nors „Europos Lietuvyje" laisvai leidžiama pasisakyti įvairiais klausimais ir įvairių pažiūrų skaitytojams, tačiau Redaktorius, mano supratimu, neturėtų spausdinti tokių straipsnių, nors ir „Laisvoje Tribūnoje", kaip p. Tilvyčio „Ar tikslu palikti 16-sios Gimnaziją tokią, kokia ji dabar yra"? Kiekvienam yra aišku, kad Gimnazijos dienos yra sunkios, kad sunku ir Gimnazijos vadovybei, ir Gimnazijos mokytojams, ir patiems mokiniams. Mūsų visų pareiga jai pagelbėti ir pagelbėti ne žodžiu, bet darbais. Kritikuoti ir griauti gražų darbą kiekvienas gali. Gali tai ir p. Tilvytis, tik žymiai sunkiau dirbti, negu peikiant nurodyti, kaip dirbti...

Jei p. Tilvytis, kaip sakosi, gerai iš arti pažįstąs ir žinąs Gimnazijos silpnasias vietas, tai ar jis negeriau būtų padaręs, būdamas prie gimnazijos, kad savo nurodymus ir patarimus būtų perdavęs Gimnazijos vadovybei, nesinaudodamas spaudos skiltimis, bet tiesioginiai. Juk jei jis mato tas blogybes, tai kodėl jis nesupranta, kad skelbdamas padaro tai pačiai Gimnazijai „meškos patarnavimą", nes šiandien labai lengva paskleisti šūkius, kad Gimnazijos neremti, negu išūgdyti tokį rėmėjų skaičių, kad vienintėlė pasaulyje Lietuvių Gimnazija galėtų tinkamai veikti. P. Tilvyčio straipsnis tikriausiai neprisidės prie Gimnazijos gyvenimo sustiprinimo. Todėl, mano supratimu, nevertėjo jis rašyti, nevertėjo ir spausdinti.

Julius Šateikis, Anglija.

KAI RUOŠIATĖS ATOSTOGOMS —

nepamirškite pasiskaitymui knygų:

L.Tolstojus — ANNA KARENINA 2 tomai 29 š. 4 d.

P. Jurkus — PAVASARIS PRIE VARDUVOS — 18 š. 4 d.

Dostojevskis — NUSIKALTIMAS IR BAUSMĖ 3 tomai.

P. Jatulis — PO TŪKSTANČIAIS KAUKIŲ — 6 š.

Br. Daubaras — MĖLYNA SUKNELĖ — 6 š.

Daugirdienė — TAUPIOJI VIREJA — 14 š. 8 d.

Parašę — nemokamai gaunate knygų ir lietuviškų plokštelių sąrašus. D. Daunoraitė, 49, Thornton Ave., London W. 4

EUROPOS LIETUVIS — THE LITHUANIAN WEEKLY. Redaguoja Br. Daunoras. Redakcijos ir Administracijos adresas: 43, Holland Park, London, W. 11. Telef. PARk 9699. Redakcija rankrascius taiso ir trumpina savo nuožiura. Prenumeratos kaina: metams — 35 sl., 6 men. — 20 sl. Dolerio krastuose — 6 dol. metams. Skelbimai — spaudos eilute arba jos vieta 1 sl. Atskiras numeris — 1 sl. Leidzia — Lietuviu Namu Akc. Bendrove. Leidimo Taryba sudaro — DBLS-gos Centro Valdyba ir Europos Lietuviu Bendruomen es, kurias atstovauja: Vokietijoje — Pr. Zunde, Prancuzijoje — J. Masiulis, B elgijoje — J. Dedinas, Sveicarijoje — A. Paulaitis, Svedijoje — P. Duda, Italijoje — V. Balciunas, Olandijoje — A. Galkus, Danijoje — A. Brickus, Au strijoje — A. Glionertas. Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuan ian House Ltd., 43, Holland Park, London, W. 11. Telephone: PARk 9699.